

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

MAREA CAMERĂ

CAUZA S. ȘI MARPER împotriva MARII BRITANII

(Cererile nr. 30562/04 și 30566/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

4 decembrie 2008

Această hotărâre este definitivă, dar poate constitui subiectul unei revizuii editoriale.

În cauza S. și Marper împotriva Marii Britanii,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, întrunită într-o Mare Cameră alcătuită din :

Jean-Paul Costa, *Președinte*,
Christos Rozakis,
Nicolas Bratza,
Peer Lorenzen,
Françoise Tulkens,
Josep Casadevall,
Giovanni Bonello,
Corneliu Bîrsan,
Nina Vajić,
Anatoly Kovler,
Stanislav Pavlovski,
Egbert Myjer,
Danutė Jočienė,
Ján Šikuta,
Mark Villiger,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku, *judecători*,

și Michael O'Boyle, *grefier adjunct*,

După ce a deliberat la 27 februarie 2008 și la 12 noiembrie 2008, în ședințe închise,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la cea din urmă dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află două cereri (nr. 30562/04 și nr. 30566/04) îndreptate împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, prin care doi cetățeni britanici dl S. ("primul reclamant") și Dl Michael Marper ("al doilea reclamant") au sesizat Curtea, la 16 august 2004, în virtutea articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (« Convenția »). Președintele Marii Camere a acceptat cererea primului reclamant de a nu-i dezvălui identitatea (articolul 47 § 3 din Regulamentul Curții),

2. Reclamanții, care au beneficiat de asistență judiciară, au fost reprezentați de dl P. Mahy, *solicitor*, care practica în biroul Howells din Sheffield. Guvernul Marii Britanii ("Guvernul") a fost reprezentat de către agentul său, Dl J. Grainger, de la Ministerul Afacerilor Externe și al Commonwealth.

3. Reclamanții au pretins, în temeiul articolelor 8 și 14, că autoritățile au păstrat amprente lor digitale, mostrele celulare și profilurile genetice după

ce urmărirea penală împotriva lor au încetat, în baza unei decizii de achitare sau respectiv, de încetare a urmăririi penale cu clasarea dosarului.

4. Cererile au fost atribuite Secției a Patra a Curții (articolul 52 § 1 din Regulamentul Curții). La 16 ianuarie 2007, ele au fost declarate admisibile de către o Cameră a acestei Secții, alcătuită din următorii judecători: Josep Casadevall, *Președinte*, Nicolas Bratza, Giovanni Bonello, Kristaq Traja, Stanislav Pavlovski, Ján Šikuta, Päivi Hirvelä, și Lawrence Early, grefierul Secției.

5. La 10 iulie 2007, Camera s-a desesizat în favoarea Marii Camere. Niciuna dintre părți nu s-a opus acestei decizii (articolul 30 din Convenție și articolul 72 din Regulament).

6. Componenta Marii Camere a fost stabilită conform articolelor 27 §§ 2 și 3 din Convenție, și 24 din Regulament.

7. Atât reclamanții, cât și Guvernul au depus observații scrise asupra fondului cauzei. În afară de aceasta, au fost primite intervenții din partea terților părți: de la dna Anna Fairclough din numele Liberty (*the National Council for Civil Liberties*), și de la biroul Covington și Burling, din numele Privacy International. Ambele organizații au fost autorizate de Președinte să intervină în procedura scrisă (articolul 36 § 2 din Convenție și articolul 44 § 2 din Regulament). Ambele părți au răspuns la observațiile Liberty, iar Guvernul a răspuns la observațiile Privacy International (articolul 44 § 5 din Regulament).

8. La 27 februarie 2008, la Palatul Drepturilor Omului de la Strasbourg, s-a desfășurat o ședință publică (articolul 59 § 3 din Regulament).

În fața Curții s-au prezentat :

(a) *din partea Guvernului*

Mrs	E. WILLMOTT,	<i>agent,</i>
Mr	RABINDER SINGH QC,	
Mr	J. STRACHAN,	<i>Avocați,</i>
Mr	N. FUSSELL,	
Ms	P. MCFARLANE,	
Mr	M. PRIOR,	
Mr	S. BRAMBLE,	
Ms	E. REES,	
Mr	S. SEN,	<i>Consilieri,</i>
Mr	D. GOURLEY,	
Mr	D. LOVEDAY,	<i>Observatori;</i>

(b) *din partea reclamanților*

Mr	S. CRAGG,	
Mr	A. SUTERWALLA,	<i>Avocați,</i>
Mr	P. MAHY,	<i>Solicitor.</i>

Curtea a audiat declarațiile dlui S. Cragg și dlui Rabinder Singh QC, precum și răspunsurile acestora la întrebările Curții.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE SPEȚEI

9. Reclamanții s-au născut în 1989 și, respectiv, în 1963 și locuiesc în Sheffield.

10. Primul reclamant, dl S., a fost arestat la 19 ianuarie 2001 la vârsta de unsprezece ani și acuzat de tentativă de tâlhărie. Au fost prelevate amprentele lui și mostrele ADN¹. El a fost achitat la 14 iunie 2001.

11. Cel de-al doilea reclamant, dl Michael Marper, a fost arestat la 13 martie 2001 și acuzat de hărțuire a partenerului. Au fost prelevate amprentele lui digitale și mostrele ADN. Înaintea desfășurării ședinței prealabile procesului, el s-a împăcat cu partenera și aceasta și-a retras plângerea. La 11 iunie 2001, serviciul de urmărire a Coroanei a anunțat avocații reclamantului despre intenția de a înceta urmărirea, și la 14 iunie dosarul a fost clasat.

12. Ambii reclamanti au solicitat distrugerea amprentelor digitale și a mostrelor ADN prelevate, dar în ambele cazuri poliția a refuzat. Reclamanții au solicitat revizuirea judiciară a deciziilor poliției de a nu distruge amprente și mostre. La 22 martie 2002, Tribunalul administrativ ((Rose LJ și Leveson J) a respins cererea lor de revizuire [[2002] EWHC 478 (Admin)].

13. La 12 septembrie 2002, Curtea de Apel a menținut decizia Tribunalului Administrativ cu o majoritate de două voturi (Lordul Woolf CJ și Waller LJ) împotriva la unul (Sedley LJ) [[2003] EWCA Civ 1275]. Cât privește necesitatea de a păstra mostrele ADN, Lordul Justice Waller a declarat că:

¹ Acronimul ADN provine de la "acid dezoxiribonucleic". ADN-ul este prezent în aproape toate celulele organismului și, prin informațiile genetice pe care le transmite (în forma unui cod sau limbă), determină caracteristicile fizice ale individului și controlează toate procesele chimice din organism. ADN-ul fiecărui individ este unic, cu excepția gemenilor identici. Mostrele ADN sunt mostre de celule stocate după o analiză. Acest termen se referă, de asemenea, la sub-mostre și mostre parțiale. Profilurile ADN sunt date digitale stocate electronic în baza de date ADN din Marea Britanie, împreună cu informații privind persoana la care se referă datele.

“... Ampretele digitale și profilurile ADN dețin puțină informație cu caracter personal. Mostrele biologice potențial conțin informații mult mai multe, mai personale și mai detaliate. Suntem îngrijorați că într-o zi știința va permite ca analiza mostrelor să ajungă atât de departe, încât să se obțină informații despre înclinația unui individ de a comite anumite infracțiuni și că, așa cum este formulată în prezent, dispoziția în cauză [articolul 82 al legii din 2001 cu privire la justiția penală și poliție] va permite utilizarea lor în acest scop. S-ar putea, de asemenea, de spus că legea ar putea fi modificată pentru a permite ca mostrele biologice să fie utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute în acest articol. Am mai putea adăuga că, din momentul în care mostrele sunt păstrate, deja există riscul de a le utiliza într-o modalitate nepermisă de lege. Astfel, putem spune că obiectivele scontate ar putea fi atinse într-un mod mai puțin intruziv ... De ce nu am putea realiza aceste obiective păstrând profilurile și nu mostrele?”

Răspunsul la aceste întrebări, în opinia mea, este următorul. În primul rând, păstrarea mostrelor permite a) de a verifica integritatea și utilitatea pe viitor a bazei de date ADN; b) de a proceda la o nouă analiză în vederea ameliorării profilurilor ADN în cazul apariției unei noi tehnologii care ar spori forța discriminatorie a procesului de comparare a ADN-ului; c) de a proceda la o nouă analiză și, astfel, de a extrage alți markeri ADN și de a oferi, deci, avantaje în materie de rapiditate, sensibilitate și costuri pentru căutările în baza de date; d) de a proceda la o analiză suplimentară pentru a putea identifica eventualele erori de analiză sau de prelucrare. Acestea sunt avantajele care trebuie echilibrate în raport cu riscurile menționate de Liberty. Cât privește aceste riscuri, poziția noastră în orice caz este, în primul rând, că orice modificare a legii ar trebui să fie de la sine în conformitate cu Convenția, într-al doilea rând, că orice schimbare în practică ar trebui să fie compatibilă cu Convenția și, într-al treilea rând, că caracterul ilegal nu trebuie să fie prezumat. Cred că în aceste condiții, riscurile menționate nu sunt mari și că, așa cum sunt prezentate, ele sunt compensate prin avantajele obținute în domeniul urmăririi și prevenirii infracțiunilor.”

14. Lordul Justice Sedley a considerat că prefectul de poliție trebuia să-și exercite puterea de a distruge datele stocate în mod obișnuit, de fiecare dată, oricât de rare ar fi cazurile, când ar fi avut convingerea individuală că persoana vizată este în afara oricărei suspiciuni. De asemenea, el a menționat că diferența dintre păstrarea mostrelor ADN și cea a profilurilor ADN constă în faptul că primele oferă pe viitor posibilitatea de a spori volumul informației obținute în comparație cu analiza lor inițială.

15. La 22 iulie 2004, Camera Lorzilor, sesizată de reclamanti, a respins recursul acestora. Lordul Steyn, care a pronunțat hotărârea în numele majorității, a relatat istoricul articolului 64 § 1A din legea din 1984, cu privire la poliție și probele în materie penală (în continuare “legea din 1984”). El a reamintit că această dispoziție a fost adoptată de către Parlament, după ce populația și-a exprimat îngrijorarea față de legea anterioară, care prevedea ca mostrele, prelevate de la o persoană care nu a fost urmărită sau care a fost achitată, să fie distruse și ca informațiile colectate să nu mai poată fi utilizate. În ambele cauze, probele ADN care aveau o legătură convingătoare cu o persoană bănuită de viol și o alta bănuită de omor, nu puteau fi utilizate, deoarece în perioada când a fost efectuată examinarea comparativă, unul dintre suspecti fusese achitat, iar în

pravința altuia fusese luată o decizie de încetare a urmăririi pentru infracțiunea în legătură cu care au fost realizate profilurile ADN. Prin urmare, nici unul dintre suspecți nu a fost condamnat.

16. Lordul Steyn a menționat că valoarea amprentelor și a mostrelor prelevate de la suspecți era considerabilă. El s-a referit, de exemplu, la cazul din 1999, când informația ADN de la un infractor a fost comparată cu cea a lui "I" din baza națională de date. Mostra de la "I" trebuia să fi fost distrusă, dar nu a fost. "I" a pledat vinovat pentru viol și a fost condamnat. Dacă mostra nu ar fi fost păstrată din greșeală, infractorul ar fi scăpat de pedeapsă.

17. De asemenea, Lordul Steyn a făcut referire la datele statistice care arată că peste 6.000 de profiluri ADN au fost identificate cu profiluri de urme colectate la locul comiterii infracțiunii, care trebuiau să fi fost distruse, în conformitate cu dispozițiile anterioare. Aceste infracțiuni au inclus 53 omoruri, 33 tentative de omor, 94 violuri, 38 infracțiuni de natură sexuală, 63 spargerii agravate și 56 de cazuri de trafic de droguri. Pe baza înregistrărilor existente, statisticile de la Ministerul Afacerilor Interne au estimat că există o șansă de 40% ca o mostră de la locul infracțiunii va corespunde imediat cu un profil individual stocat în baza de date. Aceasta demonstrează că amprente digitale și mostrele care ar putea fi acum păstrate, în ultimii trei ani au jucat un rol major în detectarea și urmărirea infracțiunilor grave.

18. Lordul Steyn de asemenea a remarcat faptul că legea din 1984 trata separat prelevarea amprentelor digitale și a mostrelor biologice, stocarea și utilizarea lor.

19. Cât privește analiza din punctul de vedere al Convenției, Lordul Steyn a precizat că, în opinia sa, simplul fapt de a păstra amprente digitale și mostrele ADN nu constituie o ingerință în dreptul la respectarea vieții private, adăugând că, chiar dacă ar fi fost greșit în acest punct de vedere, el a considerat orice ingerință ca fiind într-adevăr foarte modestă. Întrebarea dacă a existat riscul ca mostrele conservate să fie utilizate în mod abuziv în viitor, nu pare relevantă pentru evaluarea utilizării actuale a mostrelor stocate în vederea detectării și urmăririi infracțiunilor. Dacă viitoarele evoluții științifice vor impune acest lucru, atunci când va fi necesar, va fi posibil să se adopte decizii judiciare pentru a se asigura compatibilitatea sistemului cu Convenția. În opinia sa, dispoziția care reducea la „*scopuri în raport cu prevenirea sau detectarea infracțiunilor (...)*” utilizarea elementelor stocate nu extindea în mod nejustificat utilizarea permisă, deoarece era limitată de context.

20. Referindu-se la cazurile când va apărea necesitatea de a justifica un modest atentat la viața privată, Lordul Steyn a fost de acord cu părerea exprimată de Lordul Justice Sedley în fața Curții de Apel, că scopul păstrării – prevenirea faptelor penale și protecția dreptului altei persoane de

a nu fi afectată de criminalitate – a fost “prevăzut de lege” în sensul articolului 8.

21. Cât privește justificarea oricărei alte ingerințe, reclamanții au afirmat că stocarea amprentelor digitale și a mostrelor ADN a creat suspiciuni în ceea ce privește persoanele care au fost achitate. Consiliul Ministerului Afacerilor Interne a susținut că scopul stocării nu a avut nicio legătură cu trecutul, mai exact cu infracțiunea pentru care o persoană a fost achitată, dar a fost destinată să faciliteze investigarea infracțiunilor în viitor. Stocarea mostrelor ADN nu ar putea, în opinia lor, avea consecințe pentru reclamanți, cu excepția cazului dacă profilul lor s-ar potrivi cu vreunul găsit în viitor la locul unei infracțiuni. Lordul Steyn a considerat că există cinci factori care conduc la concluzia că ingerința a fost proporționată cu scopul vizat: i) amprente și mostre erau conservate în exclusivitate pentru un scop concret: detectarea și urmărirea infracțiunilor și anchetarea acestor infracțiuni; ii) amprente și mostre nu puteau fi utilizate fără alte amprente sau mostre prelevate de la locul infracțiunii și cu care ar putea fi comparate; iii) amprente nu sunt dezvăluite public; iv) nu era posibil ca o privire neinstruită să identifice o persoană în baza elementelor conservate, și v) extinderea bazei de date care rezulta dintr-o asemenea conservare oferea avantaje enorme în combaterea infracțiunilor grave.

22. Ca răspuns la argumentul că același obiectiv legislativ putea fi obținut prin mijloace mai puțin intruzive, mai exact printr-o examinare în fiecare caz separat a necesității de a păstra sau nu amprente și mostre, Lordul Steyn s-a referit la comentariile formulate de Lordul Justice Waller în fața Curții de Apel, conform cărora “dacă justificarea pentru conservare trebuie să fie atât de mică, încât să aibă vreo legătură cu punctul de vedere al poliției privind gradul de nevinovăție, atunci persoanele care au fost achitate și ale căror mostre au fost conservate pot spune în mod justificat că acest fapt le stigmatizează sau le discriminează și pot considera că, deși au făcut parte dintr-un grup de persoane achitate și, deci, prezumate a fi nevinovate, ele sunt tratate ca și cum ar fi vinovate. În realitate, persoanele achitate nu sunt deloc stigmatizate prin faptul că pur și simplu le spunem că conservarea mostrelor prelevate legal constituie o normă și este în interesul public ca poliția să dispună de o bază de date cât mai mare cu putință în lupta împotriva criminalității”.

23. Lordul Steyn a considerat că diferența dintre mostre și profiluri ADN nu i-a schimbat părerea.

24. Camera Lorzilor a respins ulterior plângerea reclamanților, potrivit căreia prin faptul că au fost stocate amprente lor digitale și mostre, ei au fost supuși unui tratament discriminatoriu, contrar articolului 14 din Convenție, în raport cu totalitatea persoanelor de la care nu a trebuit să fie prelevate amprente digitale și mostre biologice în cadrul anchetei penale. Lordul Steyn a considerat că, chiar presupunând că conservarea amprentelor digitale și a mostrelor intra în domeniul de aplicare al articolului 8,

antrenând astfel aplicabilitatea articolului 14, diferența de tratament invocată de reclamânți nu se întemeia pe nicio „situație” în sensul articolului 14, dar pur și simplu reflecta un fapt istoric, fără vreo legătură cu trăsăturile personale, că autoritățile deja dețineau amprente digitale și mostre ADN ale indivizilor vizați, care au fost prelevate în mod legal. În opinia lui, reclamânții și persoanele cu care ei erau comparați nu puteau în niciun caz să se considere ca fiind într-o situație similară. Chiar dacă, contrar opiniei sale, a fost necesar să se examineze justificarea unei eventuale diferențe de tratament, Lordul Steyn a adăugat că o asemenea justificare obiectivă a fost stabilită: în primul rând, indiscutabil a existat un scop legitim, deoarece sporirea volumului bazei de date ce conținea amprente digitale și mostre a servit interesului public prin faptul că erau depistați și urmăriți autorii crimelor grave și erau dezvinovățite persoanele nevinovate și, într-al doilea rând, exigența de proporționalitate a fost îndeplinită, deoarece articolul 64 § 1A al legii din 1984 reprezenta, în mod obiectiv, un răspuns măsurat și proporționat în scopul legislatorului de a lupta împotriva criminalității grave.

25. Baroneasa Hale de Richmond nu a fost de acord cu majoritatea, considerând că, atât stocarea datelor referitoare la amprente digitale, cât și a datelor AND a constituit o încălcare din partea statului a dreptului la respectarea vieții private și necesita deci o justificare în temeiul Convenției. În opinia ei, acesta a fost un aspect al confidențialității datelor personale. Or, a menționat ea, nu era nimic mai privat și confidențial pentru o persoană decât cunoașterea structurii sale genetice. În plus, ea considera că diferența dintre informațiile relative la amprente digitale și datele ADN are o importanță mult mai mare atunci când trebuie justificată stocarea lor, deoarece justificarea poate fi diferită pentru aceste două tipuri de date. Astfel, ea a fost de acord cu majoritatea că o asemenea justificare fusese clar stabilită în cazul ambilor reclamânți.

II. DREPTUL ȘI ELEMENTELE INTERNE RELEVANTE

A. Anglia și Țara Galilor

1. *Legea din 1984 cu privire la poliție și la probele în materie penală*

26. Legea din 1984 cu privire la poliție și la probele în materie penală (*Police and Criminal Evidence Act 1984* – în continuare « legea din 1984 ») definește împuternicirile în materie de colectare a amprentelor digitale (în special articolul 61) și de prelevare a mostrelor biologice (în special, articolul 61). În virtutea articolului 61, amprente digitale pot fi luate fără

consimțământul persoanei vizate, doar dacă un polițist care are cel puțin gradul de comisar emite o autorizație sau dacă persoana a fost acuzată de o infracțiune care urmează a fi înscrisă în registrele poliției (*recordable offence*) sau dacă a fost informată că împotriva ei a fost întocmit un raport privind comiterea unei asemenea infracțiuni. Înainte de a lua amprente, persoana trebuie informată că acestea ar putea fi obiectul cercetărilor în contextul altor infracțiuni și faptul că persoana a fost informată trebuie înregistrat cât mai curând posibil. Motivul pentru care au fost luate amprente este înscris în registrul persoanelor arestate. Măsurile similare se aplică și în cazul prelevării mostrelor biologice (articolul 63).

27. Cât privește păstrarea amprentelor digitale și a mostrelor (și a mențiunilor respective înscrise în registru), articolul 82 al legii din 2001 cu privire la justiția penală și poliție a amendat articolul 64 al legii din 1984 adăugând un nou alineat 1A formulat astfel:

“În cazul în care – a) amprente sau mostre sunt prelevate de la o persoană în contextul investigării unei infracțiuni, și b) alineatul 3) de mai jos nu impune distrugerea lor, aceste amprente sau mostre pot fi conservate pe durata utilizării lor în scopul prevăzut, dar nu pot fi utilizate de oricare persoană, cu excepția scopurilor în raport cu prevenirea sau detectarea infracțiunilor, investigarea unei infracțiuni sau desfășurarea urmăririlor. (...)”

(3) Dacă - (a) amprente sau mostre sunt prelevate de la o persoană în contextul investigării unei infracțiuni, și b) această persoană nu este bănuită de săvârșirea infracțiunii în cauză, aceste amprente sau mostre trebuie să fie distruse de îndată ce și-au îndeplinit scopul prevăzut, cu excepția cazurilor prevăzute în următoarele dispoziții ale prezentului articol,

(3AA) alineatul 3) de mai jos nu impune distrugerea amprentelor și mostrelor dacă a) ele au fost prelevate în vederea investigării unei infracțiuni pentru care a fost acuzată o persoană; și b) o mostră sau, după caz, amprente, de asemenea au fost luate de la persoana acuzată în scopul acestei anchete. “

28. Articolul 64, în formularea sa anterioară, prevedea că, în cazul în care persoana a cărei amprente au fost luate sau de la care au fost prelevate mostre în contextul investigării unei infracțiuni a fost achitată, aceste amprente sau mostre trebuie, sub rezerva anumitor excepții, să fie distruse “cât mai curând posibil după încheierea procesului”.

29. Utilizarea ulterioară a materialelor conservate în temeiul articolului 64 (1A) nu este reglementată de lege, în afara restricției prevăzute în această dispoziție. În cauza *Attorney General's Reference (nº 3 of 1999)* ([2001] 2 AC 91), Camera Lorzilor a trebuit să examineze dacă poate fi permisă utilizarea în calitate de probă a unei mostre care urma să fie distrusă în conformitate cu prevederile articolului 64 atunci în vigoare. Înalta jurisdicție a considerat că interzicerea utilizării „în scopurile oricărei investigații” a unei mostre păstrate ilegal nu se interpreta ca fiind o obligație imperativă de a distruge elementele probante obținute în rezultatul nerespectării acestei

interdicții, și a lăsat chestiunea admisibilității la discreția judecătorului procesului.

2. Legea din 1998 privind protecția datelor

30. Legea privind protecția datelor a fost adoptată la 16 iulie 1998 pentru a pune în aplicare directiva 95/46CE a Parlamentului European al Consiliului din 24 octombrie 1995 (alineatul 50 de mai jos). Conform acestei legi, noțiunile “datele cu caracter personal” desemnează datele referitoare la un individ în viață care poate fi identificat – a) în baza acestor date, sau b) în baza acestor date și a altor informații care se află sau sunt susceptibile de a se afla în posesia operatorului și includ orice opinie despre individ sau orice indicație despre intențiile operatorului sau oricărei alte persoane față de individul în cauză (articolul 1). Expresia „date sensibile cu caracter personal” desemnează datele cu caracter personal care constau, printre altele, din informații privind originea rasială sau etnică a persoanei vizate, privind infracțiunile comise sau presupuse că ar fi fost comise de aceasta, privind eventualele proceduri angajate în contextul acestor infracțiuni, sau privind rezultatul lor, în special privind eventualele sentințe pronunțate de instanțele judiciare (articolul 2).

31. Legea din 1998 prevede că prelucrarea datelor cu caracter personal este ghidată de opt principii de protecție enumerate în anexa 1. Primul dintre aceste principii impune ca datele cu caracter personal să fie prelucrate într-un mod corect și legal și, mai ales ca ele să nu fie prelucrate decât în cazul când – a) este îndeplinită cel puțin una dintre condițiile prevăzute în anexa 2, și b) pentru datele sensibile cu caracter personal, este îndeplinită și cel puțin una dintre condițiile prevăzute în anexa 3. Anexa 2 conține o listă exactă a condițiilor și prevede ca prelucrarea oricărei date cu caracter personal să fie necesară pentru administrarea justiției sau pentru exercitarea oricărei alte funcții de natură politică exercitată de orice persoană în interesul public (§ 5 a) et d)). Anexa 3 conține o listă mai detaliată de condiții, printre care condiția că prelucrarea datelor sensibile cu caracter personal să fie necesară în scopurile unei proceduri în justiție sau în legătură cu o asemenea procedură (§ 6 a)) sau pentru administrarea justiției (§ 7 a)), și ca să fie efectuată respectând garanțiile pertinente drepturilor și libertăților persoanelor vizate (§ 4 b)). Articolul 29 prevede că primul principiu nu se aplică datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii sau detectarea faptelor penale, cu excepția cazului când acest lucru este impus de respectarea condițiilor enumerate în anexele 2 și 3. Cel de-al cincilea principiu prevede că datele cu caracter personal prelucrate în scopul sau în scopurile respective trebuie să fie conservate nu mai mult decât pe perioada necesară atingerii acestui sau acestor scopuri

32. Comisarul pentru Informații, care a fost instituit prin Legea din 1998 (în versiunea sa amendată), are un rol independent care constă în

promovarea respectării bunelor practici de către responsabilii de prelucrarea datelor. El este împuternicit să emită instrucțiuni (*enforcement notices*) în această privință (articolul 40). Legea consideră ca fiind o infracțiune nerespectarea acestor instrucțiuni (articolul 479 și faptul de a obține sau de a divulga datele sau informațiile cu caracter personal pe care le conțin, fără consimțământul operatorului (articolul 55). Articolul 13 prevede dreptul de a pretinde despăgubiri în fața jurisdicțiilor interne, în caz de încălcare a dispozițiilor acestei legi.

3. Directivele din 2006 cu privire la conservarea fișierelor nominale din calculatorul național al poliției

33. Directivele din 2006 cu privire la conservarea fișierelor nominale din calculatorul național al poliției, elaborate de Asociația comisarilor de poliție din Anglia și Țara Galilor (*Association of Chief Police Officers in England and Wales*), conțin o totalitate de indicatori pentru stocarea informațiilor referitoare la amprente digitale și genetice. Aceste directive au la bază mai degrabă principiul limitării accesului la datele conținute în calculatorul național al poliției, decât distrugerea acestor date. Ele recunosc că adoptarea lor, de asemenea poate avea consecințe asupra funcționării serviciilor externe ale poliției, cărora aceasta le diseminează datele conținute în calculatorul său.

34. Directivele stabilesc, prin intermediul unui sistem de acces “pas cu pas”, diverse grade de acces la informațiile conținute în calculatorul național al poliției. Accesul la informațiile referitoare la persoanele care nu au fost condamnate este limitat în mod automat, astfel încât aceste informații să poată fi consultate doar de poliție. De asemenea, accesul la informațiile referitoare la persoanele condamnate este limitat la expirarea unui termen între 5 și 35 de ani, în conformitate cu gravitatea infracțiunii, vârsta suspectului și pedeapsa aplicată. Pentru unele condamnări, accesul nu este niciodată limitat.

35. Comisarii de poliție sunt operatorii responsabili pentru prelucrarea datelor din toate fișierele calculatorului central creat de serviciile lor. Ei sunt deci împuterniciți, în circumstanțe excepționale, să autorizeze ștergerea oricărei date (condamnare, contravenție pentru încălcarea ordinii publice, achitare sau istoricul arestărilor) pe care o dețin. În anexa 2 este definită o “procedură ce trebuie urmată în caz excepțional” destinată să ajute comisarii să-și exercite această împuternicire. Aceasta prevede că, prin definiție, cazurile excepționale sunt rare și că se au în vedere acele cazuri când arestarea sau prelevarea mostrelor sunt la origine ilegale sau acele când a fost stabilit, departe de orice bănuială, că nicio infracțiune nu a fost comisă. Înainte de a decide dacă a survenit un caz excepțional, Comisarul este instruit să solicite avizul de la unitatea responsabilă de stocarea datelor ADN și a amprentelor digitale.

B. Scoția

36. În virtutea legii scoțiene din 1995 cu privire la procedura penală, în formularea survenită ulterior, mostrele ADN și profilurile care au fost colectate trebuie să fie distruse, dacă individul nu a fost condamnat sau dacă a fost liberat necondiționat de pedeapsă. În conformitate cu o modificare recentă, mostrele biologice și profilurile pot fi conservate pe o perioadă de trei ani, dacă persoana arestată este bănuită de anumite infracțiuni sexuale sau însoțite de violență, și chiar dacă ea nu a fost condamnată (articolul 83 din Legea din 2006, care a introdus articolul 18A în Legea din 1995). În afară de aceasta, mostrele și informațiile trebuie să fie distruse, cu excepția cazului când un șef al poliției solicită unui *sheriff* prelungirea termenului de doi ani.

C. Irlanda de Nord

37. Legea din 1989 cu privire la poliție și probele în materie penală pentru Irlanda de Nord a fost amendată în 2001, în același sens ca și legea similară aplicabilă în Anglia și în Țara Galilor. Dispozițiile care acum reglementează conservarea datelor referitoare la amprente digitale și genetice în Irlanda de Nord sunt identice cu cele în vigoare în Anglia și în Țara Galilor (alineatul 27 de mai sus).

D. Raportul elaborat de *Nuffield Council on Bioethics*¹

38. Potrivit unui raport recent elaborat de *Nuffield Council on Bioethics*, conservarea amprentelor digitale, a profilurilor ADN și a mostrelor biologice este, în general, mai controversată decât prelevarea informațiilor biologice, iar conservarea mostrelor biologice impune preocupări de ordin etic mai mari decât cea a profilurilor ADN și a amprentelor digitale numerizate, din cauza diferenței referitoare la amploarea informațiilor care ar putea fi dezvăluite. Raportul se referă în special la lipsa probelor empirice satisfăcătoare care ar permite justificarea practicii actuale, care constă în conservarea nedefinită a amprentelor digitale, mostrelor și profilurilor ADN ale tuturor persoanelor arestate pentru infracțiuni care urmează a fi înscrise în registrele poliției, indiferent de faptul dacă aceste persoane vor fi sau nu ulterior acuzate sau condamnate. În raport este exprimată îngrijorarea față de politica de conservare nedefinită a informațiilor biologice referitoare la

¹ *Nuffield Council on Bioethics* este un organism independent de experți, alcătuit din medici, juriști, filozofi, oameni de știință și teologi, creat de Fundația Nuffield în 1991. Prezentul raport a fost publicat la 18 septembrie 2007 cu titlul: « *The forensic use of bioinformation: ethical issues* » (Utilizarea informațiilor biologice în criminalistică: aspecte etice).

minori, având în vedere exigențele Convenției Națiunilor Unite din 1989 cu privire la drepturile copilului.

39. De asemenea, raportul exprimă incertitudinea față de sporirea utilizării datelor ADN pentru cercetări de familie, determinarea originii etnice și investigații non-operaționale. Cercetarea de familie constă în compararea profilului ADN colectat de la locul unei infracțiuni cu profilul înregistrat în baza națională de date și clasificarea lor în funcție de nivelul de concordanță. Această operațiune permite identificarea persoanelor înrudite genetic cu infractorul. Astfel, cercetarea de familie poate conduce la descoperirea relațiilor genetice care până atunci fuseseră necunoscute sau ascunse. Raportul consideră că utilizarea bazei de date ADN pentru căutarea persoanelor înrudite este o problemă deosebit de sensibilă.

40. Combinația particulară de alele¹ într-un profil ADN poate fi utilizată și pentru evaluarea celei mai probabile origini etnice a donatorului. Datorită faptului că „aspectul etnic” individual întotdeauna este înregistrat în baza de date, este posibilă deducerea originii etnice din profilul ADN: atunci când colectează mostre biologice, polițiștii de obicei clasifică suspectii în una dintre cele șapte categorii ale „aspectului etnic”. Testele privind originea etnică, efectuate în baza de date, pot astfel furniza prin deducție informații care ar putea fi folosite în timpul anchetelor de poliție, spre exemplu pentru a ajuta la reducerea numărului de suspecti și a stabili prioritățile poliției. Raportul relatează că factorii sociali și practicile de poliție conduc spre situația în care un număr disproporționat de membri ai populației negre și a grupurilor etnice minoritare este reținut, percheziționat și arestat de către polițiști, prin urmare având înregistrate profilurile lor ADN. Astfel, în raport este exprimată îngrijorarea față de situația în care posibilitatea de a deduce identitatea etnică în baza mostrelor biologice ar putea conduce la consolidarea viziunilor rasiste referitoare la predispunerea de a comite infracțiuni.

III. ELEMENTELE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE PERTINENTE

A. Textele Consiliului Europei

41. Convenția Consiliului Europei din 1981 pentru protecția persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal („Convenția privind protecția datelor”), care a intrat în vigoare pentru Marea Britanie la 1 decembrie 1987, definește noțiunea de “date cu caracter personal” ca fiind

¹ Alelă – Genă dintr-o pereche sau dintr-o serie de gene alternative de pe același cromozom care determină nuanțarea unui caracter (*Dicționar enciclopedic, Chișinău: Cartier, 2003*)

orice informație privind persoana fizică identificată sau identificabilă (“persoana vizată”). Convenția prevede *inter alia*:

“Articolul 5 – Calitatea datelor

Datele cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări automatizate trebuie să fie: ...

b. înregistrate în scopuri determinate și legitime și nu sunt utilizate în mod incompatibil cu aceste scopuri;

c. adecvate, pertinente și neexcesive în raport cu scopurile pentru care sunt înregistrate;

...

e. păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor vizate pe o durată ce nu o depășește pe cea necesară scopurilor pentru care ele sunt înregistrate.

Articolul 6 – Categoriile speciale de date

Datele cu caracter personal privind originea rasială, opiniile politice, convingerile religioase sau de altă natură, precum și datele cu caracter personal privind sănătatea sau viața sexuală nu vor putea fi prelucrate în mod automat, cu excepția cazului în care normele de drept intern prevăd garanții corespunzătoare. (...)

Articolul 7 – Asigurarea securității datelor

Pentru protecția datelor cu caracter personal înregistrate în fișierele automatizate, vor fi luate măsuri de securitate adecvate împotriva distrugerii accidentale sau neautorizate ori pierderii accidentale, precum și împotriva accesului în scopul modificării sau difuzării neautorizate.”

42. Recomandarea Nr. R(87)15 ce reglementează utilizarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc (adoptată la 17 septembrie 1987) prevede, *inter alia*:

“Principiul 2 – Colectarea datelor

2.1 Colectarea datelor cu caracter personal pentru scopuri polițienești ar trebui limitată la strictul necesar pentru prevenirea unui pericol real sau reprimarea unei infracțiuni penale concrete. Orice excepție de la această dispoziție ar trebui să constituie obiectul unei legislații naționale specifice.

Principiul 3 – Înregistrarea datelor

3.1. În măsura posibilității, înregistrarea datelor cu caracter personal pentru scopuri polițienești nu ar trebui să vizeze decât date exacte și să se limiteze la datele necesare care să permită organelor de poliție să-și îndeplinească atribuțiile legale în cadrul dreptului intern și obligațiile ce rezultă din dreptul internațional...

Principiul 7 – Durata păstrării și actualizarea datelor

7.1. Ar trebui luate măsuri pentru ca datele cu caracter personal înregistrate pentru scopuri polițienești să fie șterse dacă nu mai sunt necesare scopurilor pentru care au fost înregistrate.

În acest scop, ar trebuie să fie luate în considerare următoarele criterii: necesitatea de a păstra datele în perspectiva finalizării unei anchete pentru un caz concret; pronunțarea unei decizii definitive și, în special, achitarea; reabilitarea; pedepse executate; amnistii; vârsta persoanei vizate; categorii particulare de date.”

43. Recomandarea Nr. R(92)1 privind folosirea analizelor acidului dezoxiribonucleic (ADN) în cadrul Sistemului Justiției Penale (adoptată la 10 februarie 1992) prevede, *inter alia*:

“3. *Folosirea mostrelor și a informațiilor derivate din acestea*

Mostrele colectate pentru analize ADN și informațiile rezultate din aceste analize în scopul investigării și urmăririi faptelor penale nu trebuie să fie folosite pentru alte scopuri...

Mostrele prelevate pentru analize ADN și informațiile derivate ar putea fi necesare în scopul cercetării și al statisticii. Asemenea utilizări sunt acceptabile, dacă identitatea persoanelor nu poate fi stabilită. Din acest motiv, numele și alte referințe de identificare trebuie înlăturate înainte de utilizarea mostrelor în aceste scopuri.

4. *Prelevarea mostrelor pentru analize ADN*

Prelevarea mostrelor pentru efectuarea de analize ADN ar trebui realizată în circumstanțele stabilite de legislația internă; se subînțelege că în anumite state aceasta ar putea să necesite o autorizație specifică de la o autoritate judiciară...

8. *Stocarea mostrelor și datelor*

Mostrele sau alte țesuturi prelevate de la persoane pentru analize ADN nu ar trebui păstrate după emiterea deciziei definitive în cauza pentru care acestea au fost utilizate, dacă nu sunt necesare pentru scopuri aflate în legătură directă cu cele pentru care acestea au fost colectate.

Ar trebui luate măsuri pentru a se asigura că rezultatele analizelor ADN și informațiile astfel derivate sunt eliminate atunci când nu mai este necesară păstrarea lor pentru scopurile pentru care au fost utilizate. Rezultatele analizelor ADN și informațiile derivate din acestea ar putea, totuși, fi păstrate, atunci când persoana la care se referă, a fost condamnată pentru o infracțiune gravă împotriva vieții, integrității sau securității persoanelor. În astfel de cazuri legislația internă ar trebui să definească perioadele stricte de stocare.

Mostrele și alte țesuturi corporale sau informațiile derivate din acestea, pot fi păstrate pentru perioade mai lungi:

- dacă persoana vizată solicită acest lucru, sau
- dacă mostra nu poate fi atribuită unei anumite persoane, de exemplu, când este descoperită la locul infracțiunii.

Atunci când este implicată securitatea statului, legislația internă a Statului membru poate permite păstrarea mostrelor, rezultatul analizelor ADN și informațiile astfel

derivate, chiar dacă persoana la care se referă nu a fost acuzată sau condamnată pentru o faptă penală. În astfel de cazuri legislația internă ar trebui să definească perioadele stricte de stocare...”

44. Raportul explicativ la această Recomandare menționează, cu privire la punctul 8:

“47. Grupul de lucru, fiind conștient de dificultățile de redactare a recomandării 8, deoarece aceasta pune în joc diverse interese protejate, de natură foarte sensibilă, a considerat necesar să stabilească un echilibru corect între aceste interese. Atât Convenția europeană a drepturilor omului, cât și Convenția cu privire la protecția datelor prevăd excepții în domenii de reprimare a infracțiunilor și de protecție a drepturilor și libertăților altora. Totodată, excepțiile nu sunt admise decât în măsura în care ele sunt compatibile cu ceea ce este necesar într-o societate democratică...”

49. Deoarece obiectivul principal al colectării mostrelor și al efectuării analizelor ADN asupra acestor mostre constă în identificarea infractorilor și dezvinovățirea suspectilor, datele ar trebui să fie eliminate în momentul în care persoanele nu mai sunt suspectate. Atunci apare întrebarea cât timp pot fi păstrate informațiile obținute din analiza ADN, precum și mostrele din care au fost extrase, în cazul constatării culpabilității

50. Regula generală ar trebui să fie ca informațiile să fie șterse atunci când nu mai sunt necesare scopurilor pentru care au fost colectate și utilizate. Aceasta se referă în special la cazul în care este pronunțată decizia definitivă cu privire la culpabilitatea autorului. Prin “decizie definitivă”, CAHBI (Comitetul *ad hoc* de experți privind bioetica) subînțelege, în dreptul intern, o decizie judiciară. Totodată, grupul de lucru a recunoscut necesitatea de a constitui baze de date în anumite cazuri și pentru anumite categorii de infracțiuni, care ar putea fi considerate ca alcătuind circumstanțe ce justifică alte soluții, din cauza gravității lor. La această concluzie s-a ajuns după o analiză profundă a dispozițiilor pertinente din Convenția europeană a drepturilor omului, Convenția cu privire la protecția datelor și alte instrumente juridice elaborate în cadrul Consiliului Europei. În afară de aceasta, grupul de lucru a examinat posibilitatea ca toate Statele membre să instaureze un sistem de cazier judiciar care ar putea fi utilizat pentru necesitățile sistemului de justiție penală (...). Prin urmare, el a admis posibilitatea constituirii bazelor de date, cu titlu excepțional și cu anumite condiții stricte, printre care:

- în cazul unei condamnări;
- în cazul unei condamnări pentru o infracțiune gravă împotriva vieții, integrității și siguranței persoanei;
- perioada de stocare să fie strict limitată;
- conservarea să fie definită și reglementată de lege;
- conservarea să fie supusă unui control din partea parlamentului sau unui organ independent de supraveghere ...”

B. Dreptul și practica în statele membre ale Consiliului Europei

45. În conformitate cu informațiile oferite de părți sau aflate la dispoziția Curții, majoritatea statelor membre ale Consiliului Europei autorizează prelevarea obligatorie a amprentelor digitale și a mostrelor de celule în cadrul procedurilor penale. Cel puțin douăzeci de state membre dispun de o legislație care prevede prelevarea datelor ADN și stocarea lor în bazele naționale de date sau într-o altă formă (Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda¹, Italia², Letonia, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Polonia, Republica cehă, Spania, Suedia, Ungaria). Numărul țărilor în acest caz se află în permanentă creștere.

46. Majoritatea acestor țări (inclusiv Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Luxembourg, Olanda, Norvegia, Polonia, Spania, Suedia și Ungaria), prelevarea datelor ADN în cadrul procedurilor penale nu este sistematică, dar se limitează la unele circumstanțe particulare și/sau la infracțiuni mai grave, în special la cele pasibile de anumite pedepse privative de libertate.

47. Marea Britanie este singurul stat membru care autorizează expres conservarea sistematică și pe termen nelimitat a profilurilor ADN și a mostrelor celulare ale persoanelor care au fost achitate sau scoase de sub urmărire penală. În cinci state (Belgia, Irlanda, Italia, Suedia și Ungaria), în rezultatul achitării sau încetării urmăririi penale, aceste date trebuie să fie distruse din oficiu. Alte zece State aplică aceeași regulă, la care se adaugă unele excepții foarte limitate: Germania, Luxembourg și Olanda permit stocarea în cazul când persistă suspiciuni cu privire la o persoană sau când sunt necesare investigații suplimentare într-o altă cauză; Austria permite acest lucru atunci când există riscul că persoana bănuită va comite o infracțiune gravă și Polonia prevede același lucru, dar numai pentru anumite infracțiuni grave; Spania și Norvegia permit stocarea profilurilor dacă persoana este achitată după ce a fost recunoscută penal iresponsabilă; Danemarca și Finlanda autorizează conservarea pe o perioadă de un an și, respectiv, zece ani în caz de achitare, și Suedia permite conservarea pe o durată de un an în caz de încetare a urmăririlor. În Franța, profilurile ADN pot fi păstrate o perioadă de douăzeci și cinci de ani după achitare sau încetarea urmăririlor. Procurorul Republicii poate ordona ștergerea lor după expirarea acestui termen, fie din oficiu, fie la solicitare, dacă păstrarea lor

¹. În Irlanda dreptul și practica sunt în prezent reglementate de legea din 1990 cu privire la probele științifice în materie penală. Un nou proiect de lege privind extinderea utilizării și stocării datelor ADN în baza națională de date a fost aprobat de Guvern, dar încă nu a fost aprobat de Parlament.

². Decretul-lege din 30 octombrie 2007 privind crearea unei baze naționale de date ADN a fost aprobat de Guvernul Italian și Senat, dar a expirat fără să fi devenit lege oficială, din cauza depistării unei greșeli de redactare. O versiune corectată se prevede să fie elaborată în 2008.

nu mai este necesară în scopuri de identificare în cadrul urmăririlor penale. De asemenea, se pare că Estonia și Letonia autorizează conservarea profilurilor ADN preluate de la suspecți pentru o anumită perioadă după achitare.

48. Conservarea profilurilor ADN ale persoanelor condamnate este permisă, de obicei, pe o perioadă limitată după condamnare sau după decesul condamnatului. Se pare că Marea Britanie este de asemenea singurul Stat membru care autorizează expres conservarea sistematică și nelimitată atât a profilurilor, cât și a mostrelor referitoare la persoanele condamnate.

49. Majoritatea Statelor membre prevăd mecanisme de recurs în fața organelor de control al protecției datelor și/sau în fața instanțelor judiciare cu privire la deciziile de prelevare a mostrelor celulare sau de conservare a mostrelor sau a profilurilor ADN.

C. Uniunea Europeană

50. Directiva 95/46/EC din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date menționează că obiectul legislațiilor naționale referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal constă în asigurarea respectării dreptului la viața privată recunoscut și de articolul 8 al Convenției europene a Drepturilor Omului, și în principiile generale ale dreptului comunitar. Această directivă enunță un anumit număr de principii care le precizează și le amplifică pe cele cuprinse în Convenția Consiliului Europei cu privire la protecția datelor. Ea autorizează Statele membre să adopte măsuri legislative care să limiteze domeniul de aplicare al anumitor drepturi și obligații pe care le prevede, mai ales în cazul în care o asemenea limitare constituie o măsură necesară pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea infracțiunilor (articolul 13).

51. Tratatul de la Prüm privind intensificarea cooperării transfrontaliere, mai ales în ceea ce privește combaterea terorismului, criminalității transfrontaliere și migrației ilegale, semnat de mai multe State membre ale Uniunii Europene la 27 mai 2005, enunță reguli privind transmiterea datelor dactiloscopice și ADN către alte Părți contractante și compararea lor automată cu datele stocate în bazelor lor de date pertinente: Acesta prevede în special:

“Articolul 35 – Scopul

2. ... Partea Contractantă care administrează fișierul poate prelucra datele care i-au fost transmise (...) doar dacă această prelucrare este necesară pentru realizarea unei comparări, pentru a răspunde pe cale automatizată la solicitare sau pentru a ține evidența (...) După încheierea comparării sau trimiterea răspunsului automatizat la solicitare, datele transmise sunt șterse imediat, cel puțin dacă nu sunt necesare prelucrări suplimentare în scopurile menționate [mai sus].”

52. Articolul 34 garantează un nivel de protecție a datelor cu caracter personal care corespunde cel puțin celui prevăzut de Convenția cu privire la protecția datelor și cere statelor contractante să țină cont de Recomandarea R (87) 15 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

53. Decizia-cadru a Consiliului privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală, adoptată la 24 iunie 2008, cuprinde următoarele dispoziții:

“Articolul 5

Fixarea termenilor-limită pentru ștergere și revizuire

Pentru ștergerea datelor cu caracter personal sau pentru verificarea periodică în vederea păstrării acestora sunt prevăzute termene-limită potrivite. Regulile procedurale vor asigura respectarea acestor termene.”

D. Jurisprudența altor țări

54. În cauza *R v. RC* [[2005] 3 S.C.R. 99, 2005 SCC 61] Curtea Supremă a Canadei a examinat problema păstrării în banca națională de date a mostrei ADN preluată de la un minor aflat la prima delincvență. Curtea Supremă a menținut decizia judecătorului fondului care a decis, în lumina principiilor și obiectivelor din legislația penală aplicabilă minorilor, că efectul păstrării datelor ADN ar fi extrem de neproporționat. În opinia sa, judecătorul Fish a declarat:

“Totodată, ceea ce îngrijorează este efectul ordonanței de prelevare genetică asupra dreptului persoanei la viața privată în ceea ce privește informațiile personale. În *R. v. Plant*, [1993] 3 R.C.S. 281, p. 293, Curtea a hotărât că art. 8 din Carta care protejează “informațiile biografice de ordin personal pe care indivizii ar dori, într-o societate liberă și democratică, să le păstreze și să nu le dezvăluie Statului”. ADN-ul unei persoane conține, “cel mai mare nivel de informații personale și private”: *S.A.B.*, alin. 48. Spre deosebire de amprenta digitală, el poate conține cele mai intime detalii ale structurii biologice a unei persoane. (...) Prelevarea și stocarea unei mostre ADN nu sunt lucruri obișnuite și, în lipsa unui interes public imperios, vor constitui neapărat o ingerință gravă în dreptul la viața privată în ceea ce privește atât intimitatea persoanei, cât și informațiile sale de ordin personal.”

E. Convenția ONU din 1989 cu privire la drepturile copilului

55. Articolul 40 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989, prevede că fiecare copil bănuit, acuzat sau cu privire la care s-a dovedit că a comis o infracțiune, are dreptul la un tratament compatibil cu sentimentul demnității și al valorii personale, care să întărească respectul sau pentru drepturile omului și libertățile fundamentale ale altora și care să țină seama de vârsta sa, precum și de

necesitatea de a facilita reintegrarea sa în societate și asumarea de către acesta a unui rol constructiv în societate.

IV. OBSERVAȚIILE TERȚILOR

56. Consiliul Național pentru Libertăți Civile (“Liberty”) a prezentat jurisprudență și material științific subliniind, printre altele, natura deosebit de sensibilă a mostrelor celulare și a profilurilor ADN și impactul păstrării lor asupra vieții private.

57. Privacy International a făcut referire la unele reguli și principii de bază privind protecția datelor, elaborate de Consiliul Europei și a insistat asupra relevanței pe care acestea o au pentru interpretarea exigenței de proporționalitate, prevăzută în articolul 8 din Convenție. Această organizație a subliniat în mod expres că Recomandarea R (92) 1 prevede durate exacte pentru stocarea mostrelor celulare și profilurilor ADN. Ea a mai menționat că unele grupuri de populație, în special tinerii, sunt reprezentați disproporționat în baza națională de date ADN a Marii Britanii și a subliniat neechitatea pe care o poate crea această situație. De asemenea, ea și-a manifestat îngrijorarea față de utilizarea datelor pentru cercetări de familie și alte tipuri de cercetări. Privacy International a prezentat un rezumat de date comparate privind dreptul și practica în diferite țări în privința stocării datelor ADN și a subliniat existența numeroaselor restricții și garanții în acest domeniu.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

58. Reclamanții s-au plâns că, în temeiul articolului 64 § 1A al legii din 1984 cu privire la poliție și dovezile în materie penală, au fost conservate amprentele lor digitale, mostrele celulare și profilurile genetice. Ei au considerat că a fost încălcat articolul 8, care prevede:

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private ...

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru ... apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale ...”

A. Existența unui amestec în viața privată

59. În primul rând, Curtea a examinat dacă păstrarea amprentelor digitale, profilurilor ADN și mostrelor celulare de către autorități constituie o ingerință în viața lor privată.

1. Argumentele părților

(a) Reclamanții

60. Reclamanții susțin că păstrarea amprentelor digitale, mostrelor celulare și a profilurilor ADN constituie elemente ale atentatului la dreptul lor la respectarea vieții private. Aceste elemente sunt în legătură directă cu identitatea lor individuală și reprezintă o categorie de date cu caracter personal asupra cărora ei au dreptul să dețină controlul. Ei reamintesc că prelevarea inițială a informațiilor biologice de așa natură a fost întotdeauna considerată ca implicând aplicarea articolului 8 și afirmă că stocarea acestor date încă mai este un subiect controversat, având în vedere abundența de informații private care sunt permanent puse la dispoziția altora și ies de sub controlul persoanei vizate. Ei subliniază mai ales stigmatizarea socială și consecințele psihologice provocate, în opinia lor, de păstrarea acestor informații în cazul când sunt implicați copii, motiv pentru care amestecul în dreptul la respectarea vieții private este mult mai important în cazul primului reclamant.

61. Ei consideră că argumentele pe care le invocă sunt susținute de jurisprudența organelor Convenției, și chiar de o decizie recentă a Tribunalului pentru Informații din Marea Britanie (*Chief Constables of West Yorkshire, South Yorkshire and North Wales Police v. the Information Commissioner*, [2005] UK IT EA 2005 0010 (12 octombrie 2005), 173). Această decizie a fost întemeiată pe opinia exprimată de către baroneasa Hale în cadrul procedurii în fața Camerei Lorzilor (alineatul 25 de mai sus) și a reprodus în mare parte concluzia acesteia pentru a soluționa un caz similar ce viza aplicarea articolului 8 la conservarea datelor referitoare la condamnări.

62. Reclamanții consideră că stocarea mostrelor celulare constituie o ingerință și mai mare în drepturile garantate de articolul 8, asemenea mostre conținând patrimoniul genetic al persoanei vizate, precum și informații genetice despre rudele sale apropiate. Nu contează dacă datele într-adevăr au fost extrase din mostre sau dacă au cauzat vreun prejudiciu într-un caz particular, orice persoană având dreptul la garantarea că aceste informații, fiind o parte din sine, vor rămâne private și nu vor fi comunicate nimănui sau nu vor deveni accesibile fără permisiunea sa.

(b) Guvernul

63. Guvernul este de acord că amprentele digitale, profilurile ADN și mostrele erau „date cu caracter personal” în sensul legii privind protecția datelor, atunci când se aflau în mâinile persoanelor care puteau identifica persoanele vizate. Totodată, el consideră că doar conservarea amprentelor digitale, profilurilor ADN și mostrelor în scopul utilizării lor limitate, autorizată de articolul 64 al legii din 1989, nu cade sub incidența dreptului la respectarea vieții private prevăzut de articolul 8 § 1 din Convenție. Spre deosebire de prelevare, stocarea acestor date nu atentează la integritatea fizică și psihologică a persoanei și cu atât mai mult nu afectează dreptul la dezvoltare personală, dreptul de a stabili și a dezvolta relații cu semenii, nici dreptul la autodeterminare.

64. Guvernul consideră că, în realitate, reclamanții sunt îngrijorați de utilizarea ulterioară a mostrelor stocate, datorită apariției noilor metode de analiză a datelor ADN și de riscul unui eventual amestec în viața privată a indivizilor prin intermediul unei supravegheri active. În această privință, el subliniază că domeniul de utilizare a acestor date este expres și clar limitat de cadrul legislativ, de procedurile tehnologice de colectare a profilurilor ADN și de natura profilurilor ADN extrase.

65. Un profil ADN nu este decât un șir de cifre care permit identificarea unei persoane în baza mostrelor celulare și nu conține nicio informație intruzivă despre individul vizat sau personalitatea acestuia. Baza de date ADN este o colecție de profiluri ADN, care ar putea fi extrase pentru efectuarea cercetărilor în baza elementelor colectate la locul infracțiunii. O persoană nu ar putea fi identificată decât în cazul coinciderii profilului său cu unul dintre aceste elemente și în măsura acestei coincidențe. În baza coincidențelor parțiale, cercetări de familie se efectuează doar în cazuri extrem de rare și sub un control foarte strict. Ampretele digitale, profilurile ADN și mostrele ADN nu au fost niciodată subiectul unor comentarii subiective și nu au oferit deloc informații despre activitățile persoanei. Deci, ele nu riscă deloc să schimbe percepția pe care o poate avea un individ, nici nu pot prejudicia reputația acestuia. Chiar dacă am presupune că stocarea acestor elemente ar putea cădea sub incidența aplicării articolului 8 § 1, caracterul extrem de limitat al acestor eventuale consecințe negative ne-ar determina să ajungem la concluzia că această stocare nu este destul de gravă pentru a constitui o ingerință.

2. Aprecierea Curții**(a) Principii generale**

66. Curtea reamintește că noțiunea de „viață privată” este o noțiune vastă, care nu poate fi definită în mod exhaustiv. Ea cuprinde integritatea fizică și psihologică a persoanei (*Pretty c. Marii Britanii*, nr. 2346/02, § 61,

CEDH 2002-III, și *Y.F. c. Turciei*, nr. 24209/94, § 33, CEDH 2003-IX). Prin urmare, pot fi incluse multiple aspecte ale identității fizice și sociale ale unui individ (*Mikulić c. Croației*, nr. 53176/99, § 53, CEDH 2002-I). Elemente cum ar fi, spre exemplu, identificarea sexului, numele, orientarea sexuală și viața sexuală intră în sfera personală protejată de articolul 8 (a se vedea, printre altele, *Bensaid c. Marii Britanii*, nr. 44599/98, § 47, CEDH 2001-I și referințele citate, și *Peck c. Marii Britanii*, nr. 44647/98, § 57, CEDH 2003-I). În afară de nume, viața privată și de familie poate include și alte mijloace de identificare personală și de apartenență la o familie (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Burghartz c. Elveției*, 22 februarie 1994, § 24, seria A nr. 280-B, și *Ünal Tekeli c. Turciei*, nr. 29865/96, § 42, CEDH 2004-X (extrase)). Informațiile referitoare la sănătatea unei persoane constituie un element important al vieții sale private (*Z c. Finlandei*, 25 februarie 1997, § 71, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-I). Curtea mai consideră că identitatea etnică a unui individ de asemenea trebuie să fie considerată ca un element important al vieții sale private (a se vedea, în special, articolul 6 din Convenția cu privire la protecția datelor, citată la alineatul 41 de mai sus, care include datele cu caracter personal privind originea rasială, împreună cu alte informații individuale sensibile, printre categoriile particulare de date care nu pot fi stocate decât prin intermediul garanțiilor corespunzătoare). Articolul 8 mai protejează dreptul la dezvoltare personală și cel de a stabili și a dezvolta relații cu semenii și cu lumea exterioară (a se vedea, spre exemplu, *Burghartz*, citată mai sus, avizul Comisiei, p. 37, § 47, și *Friedl c. Austriei*, 31 ianuarie 1995, seria A nr. 305-B, avizul Comisiei, p. 20, § 45). Noțiunea de viață privată conține și elemente care se referă la dreptul la imagine (*Sciacca c. Italiei*, nr. 50774/99, § 29, CEDH 2005-I).

67. Simpla păstrare a datelor cu privire la viața personală a unui individ constituie o ingerință în sensul articolului 8 (*Leander c. Suediei*, 26 martie 1987, § 48, seria A nr. 116). Puțin contează dacă informațiile memorate vor fi sau nu utilizate ulterior (*Amann c. Elveției* [MC], nr. 27798/95, § 69, CEDH 2000-II). Totodată, pentru a determina dacă informațiile cu caracter personal păstrate de o autoritate implică vreunul dintre aspectele vieții private menționate mai sus, Curtea va examina minuțios contextul specific în care au fost colectate și stocate aceste informații, natura datelor înregistrate, modalitatea în care ele sunt utilizate și prelucrate și rezultatele care pot fi obținute (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Friedl*, citată mai sus, avizul Comisiei, §§ 49-51, și *Peck c. Marii Britanii*, citată mai sus, § 59).

(b) Aplicarea principiilor în cazul speței

68. Curtea menționează din start că cele trei categorii de informații personale în privința ambilor reclamânți, stocate de autorități, mai exact amprentele digitale, profilurile ADN și mostrele celulare, toate constituie

date cu caracter personal în sensul Convenției cu privire la protecția datelor, deoarece ele se referă la persoane identificate sau identificabile. Guvernul admite, din partea sa, că în toate trei cazuri este vorba de “date cu caracter personal”, în sensul legii din 1989 cu privire la protecția datelor, atunci când se află în mâinile persoanelor capabile să identifice indivizii vizați.

69. Organele Convenției s-au pronunțat deja în repetate rânduri, în contextul procedurilor penale, asupra chestiunilor ce țin de stocarea de către autorități a acestor date cu caracter personal. Cât privește natura și cantitatea informațiilor conținute în fiecare dintre cele trei categorii de date, Curtea a stabilit anterior o diferență între stocarea amprentelor digitale și cea a mostrelor celulare și a profilurilor ADN, pe motiv că ar exista o probabilitate mai mare ca informațiile personale conținute în ultimele două categorii să fie utilizate ulterior (*Van der Velden c. Olandei* (dec.), nr. 29514/05, CEDH 2006-...). Curtea consideră că chestiunea privind încălcarea dreptului reclamanților la viața privată trebuie să fie examinată separat: pe de o parte, referitor la stocarea mostrelor celulare și profilurilor ADN și, pe de altă parte, referitor la stocarea amprentelor digitale.

(i) *Mostre celulare și profiluri ADN*

70. În cauza *Van der Velden*, Curtea a considerat că, având în vedere, utilizarea pe viitor, mai ales a mostrelor celulare, păstrarea sistematică a elementelor de așa natură este destul de intruzivă pentru a conduce la încălcarea dreptului la respectarea vieții private. Guvernul a criticat această concluzie, afirmând că ea avea la bază ipoteza privind probabilitatea utilizării mostrelor în viitor și că în prezent nu există nimic asemănător.

71. Curtea își menține opinia că preocupările individului privind utilizarea în viitor a informațiilor private, păstrate de autorități, sunt legitime și pertinente pentru chestiunea de a ști dacă a existat sau nu o ingerință. De fapt, având în vedere ritmul sporit al inovațiilor în domeniul geneticii și al tehnologiilor informaționale, Curtea nu poate exclude posibilitatea că aspectele vieții private legate de informațiile genetice vor constitui în viitor ținta unor atentate pe alte căi, care astăzi nu pot fi exact prevăzute. Astfel, Curtea nu are nici un motiv care ar justifica detașarea sa de concluzia la care a ajuns în cauza *Van der Velden*.

72. Preocupările legitime privind posibilitatea utilizării în viitor a mostrelor celulare, totuși, nu constituie singurul element care ar trebui luat în considerare la soluționarea acestei chestiuni. Pe lângă caracterul deosebit de personal, Curtea menționează că mostrele celulare conțin multe informații sensibile referitoare la individ, mai ales cu privire la sănătate. În afară de aceasta, mostrele conțin un cod genetic unic care are o mare importanță atât pentru persoana vizată, cât și pentru membrii familiei sale. În această privință, Curtea este de acord cu opinia exprimată de baroneasa Hale în cadrul procedurii în fața Camerei Lorzilor (alineatul 25 de mai sus).

73. Având în vedere natura și cantitatea informațiilor cu caracter personal conținute în mostrele celulare, însăși stocarea lor ca atare ar trebui considerată ca o încălcare a dreptului la respectarea vieții private a indivizilor vizați. Puțin contează că în realitate doar o mică parte din aceste informații va fi extrasă sau utilizată de către autorități în scopul creării profilurilor ADN și că nu va fi provocat niciun prejudiciu imediat în vreun caz particular (*Amann*, citată mai sus, § 69).

74. Cât privește profilurile ADN, Curtea menționează că acestea conțin mai puțină informație personalizată. Fiind extrase din mostre celulare, acestea sunt prezentate sub forma unui cod. Guvernul susține că un profil ADN nu este nimic mai mult decât un șir de cifre sau un cod de bare care conține doar informații obiective și incontestabile și că identificarea unei persoane se produce doar în caz de coincidență cu un profil conținut în baza de date. De asemenea, el susține că, informațiile în cauză fiind codificate, ar trebui de recurs la tehnologii informaționale pentru a le face inteligibile și că doar un număr limitat de persoane ar fi capabile să le interpreteze.

75. Curtea observă, totuși, că profilurile conțin o cantitate importantă de date unice cu caracter personal. Chiar dacă informațiile conținute în profiluri pot fi considerate obiective și incontestabile în sensul perceput de Guvern, prelucrarea lor automatizată permite autorităților să depășească o identificare neutră. În această privință, ea notează că și Guvernul acceptă faptul că profilurile ADN pot fi utilizate, și în unele cazuri au fost utilizate pentru a efectua cercetări de familie în scopul depistării unei eventuale legături genetice între indivizi. De asemenea, Guvernul recunoaște caracterul extrem de sensibil al acestui tip de cercetări și necesitatea de a supune acest domeniu unui control riguros. În opinia Curții, faptul că profilurile ADN oferă o modalitate de a descoperi relații genetice care ar putea exista între indivizi (alineatul 39 de mai sus), este suficient pentru a ajunge la concluzia că stocarea lor constituie o încălcare a dreptului la viața de familie a acestor indivizi. Frecvența cercetărilor de familie, garanțiile prevăzute în acest sens și probabilitatea că va surveni un prejudiciu într-un caz concret puțin contează în această privință (*Amann*, citată mai sus, § 69). De asemenea, faptul că, informația fiind codificată, nu este inteligibilă decât cu ajutorul tehnologiilor informaționale și nu poate fi interpretată decât de un număr limitat de persoane, nu schimbă deloc această concluzie.

76. În continuare, Curtea menționează că Guvernul nu contestă faptul că prelucrarea profilurilor ADN permite autorităților să-și facă o concluzie privind originea etnică probabilă a donatorului și că această tehnică este utilizată în mod eficient în cadrul investigațiilor polițienești (alineatul 40 de mai sus). Posibilitatea oferită de profilurile ADN de a face deducții referitoare la originea etnică, face ca păstrarea lor să fie cu mult mai sensibilă și mai susceptibilă pentru a încălca dreptul la viața privată. Această concluzie corespunde cu principiile reflectate în Convenția cu privire la protecția datelor și în legea privind protecția datelor, ambele texte

clasificând datele cu caracter personal referitoare la originea etnică printre categoriile particulare de date ce necesită o protecție sporită (alineatele 30-31 și 41 de mai sus).

77. În aceste condiții, Curtea concluzionează că, atât stocarea mostrelor celulare, cât și a profilurilor ADN ale reclamantilor constituie o încălcare a dreptului reclamantilor la respectarea vieții lor private în sensul articolului 8 § 1 din Convenție).

(ii) *Amprente digitale*

78. De obicei, amprente digitale nu conțin la fel de multe informații ca mostrele celulare sau profilurile ADN. Problema impactului păstrării lor de către autorități asupra dreptului la respectarea vieții private a fost studiată deja de către organele Convenției.

79. În cauza *McVeigh*, Comisia a examinat pentru prima dată problema prelevării și stocării amprentelor digitale. În speța respectivă, amprente fuseseră prelevate în cadrul mai multor măsuri de investigație. Comisia a acceptat că cel puțin unele dintre aceste măsuri au afectat dreptul reclamantilor la respectarea vieții lor private, dar ea nu s-a pronunțat asupra întrebării de a ști dacă doar păstrarea amprentelor digitale a constituit un element al acestei încălcări (*McVeigh, O'Neill și Evans*, nr. 8022/77, 8025/77 și 8027/77, raportul Comisiei din 18 martie 1981, DR 25, p. 93, § 224).

80. În cauza *Kinnunen*, Comisia a considerat că amprente digitale și fotografiile păstrate după arestarea reclamantului nu au constituit o ingerință în viața sa privată, deoarece elementele nu conțineau nicio apreciere subiectivă care ar fi putut fi constatată. Totodată, Comisia a menționat că datele în cauză au fost distruse peste nouă ani, la cererea reclamantului (*Kinnunen v. Finlanda*, nr. 24950/94, decizia Comisiei din 15 mai 1996).

81. Având în vedere aceste concluzii și chestiunile abordate în prezenta speță, Curtea consideră că problema ar trebui reexaminată. Mai întâi, ea notează că amprente digitale numerizate ale reclamantului constituiau date cu caracter personal care îl vizau (alineatul 68 de mai sus) și că ele conțineau unele semne externe de identificare, cum ar fi, spre exemplu, fotografiile sau probele vocale.

82. În cauza *Friedl*, Comisia a considerat că păstrarea fotografiilor anonime făcute în timpul unei manifestații publice nu au constituit o ingerință în viața privată. Ea a ajuns la această concluzie, acordând o pondere specială faptului că fotografiile respective nu au fost înregistrate nici într-un sistem de prelucrare a datelor și că autoritățile nu au recurs la prelucrarea datelor pentru a identifica persoanele fotografiate (*Friedl*, citată mai sus, avizul Comisiei, §§ 49-51).

83. În cauza *P.G. și J.H.*, Curtea a considerat că înregistrarea datelor și caracterul sistematic sau permanent al înregistrării era susceptibil de a implica dreptul la respectarea vieții private, chiar dacă datele respective se

aflau în domeniul public sau erau disponibile într-o altă modalitate. Ea a menționat că înregistrarea vocii unei persoane pe un suport permanent în vederea unei analize ulterioare era evident de o așa natură încât, combinată cu alte date personale, facilita identificarea acestei persoane. Astfel, ea a hotărât că înregistrarea vocii reclamanților în vederea unei analize ulterioare a încălcat dreptul lor la respectarea vieții private (*P.G. și J.H. c. Marii Britanii*, nr. 44787/98, §§ 59-60, CEDH 2001-IX).

84. În opinia Curții, abordarea adoptată de organele Convenției cu privire la fotografii și probele vocale trebuie de asemenea să fie aplicată și în cazul amprentelor digitale. Guvernul consideră că acestea din urmă constituie un caz aparte, deoarece se referă la elemente neutre, obiective și incontestabile, care, spre deosebire de fotografii, nu ar fi inteligibile pentru o persoană neantrenată sau în lipsa altor amprente cu care să fie comparate. Desigur, aceasta nu schimbă nimic în faptul că amprente digitale conțin obiectiv informații unice referitoare la individul vizat și permit o identificare exactă într-un număr mare de circumstanțe. Amprente digitale ar putea deci afecta viața privată, și păstrarea lor fără consimțământul individului respectiv nu ar trebui considerată ca o măsură neutră sau obișnuită.

85. Prin urmare, Curtea consideră că stocarea, în fișierele autorităților, a amprentelor digitale ale unui individ identificat sau identificabil, poate în sine să genereze îngrijorări importante cu privire la respectarea vieții private, în pofida caracterului obiectiv și incontestabil al acestor date.

86. În prezenta speță, Curtea menționează, printre altele, că amprente digitale ale reclamanților au fost colectate în cadrul procedurilor penale pentru a fi ulterior înregistrate într-o bază națională de date, în vederea stocării lor permanente și a prelucrării lor sistematice prin proceduri automatizate în scopul identificării infractorilor. În această privință, fiecare admite că prin informațiile pe care le conțin mostrele celulare și profilurile ADN, păstrarea acestor elemente are un impact mai mare asupra vieții private, decât cel al amprentelor digitale. Totodată, fiind de acord cu baroneasa Hale (alineatul 25 de mai sus), Curtea consideră că, dacă ar fi necesar de a face o deosebire între amprente digitale, pe de o parte, și mostre și profiluri, pe de altă parte, în ceea ce ține de prelevarea, utilizarea și stocarea lor, când este vorba de soluționarea chestiunilor de justificare, păstrarea amprentelor digitale constituie o încălcare a dreptului la respectarea vieții private.

B. Justificarea ingerinței

1. Argumentele părților

(a) Reclamanții

87. Reclamanții susțin că cea de-a doua frază a articolului 8 nu justifică păstrarea amprentelor digitale, a mostrelor celulare și a profilurilor ADN. Legislația internă oferea autorităților împuterniciri destul de mari pentru a utiliza mostrele și profilurile AND, deoarece erau prevăzute doar cele care trebuiau să fie utilizate în scopuri legate de “prevenirea sau detectarea faptelor penale”, “investigarea unei infracțiuni” sau “desfășurarea urmăririi”. Aceste obiective erau vagi și permiteau abuzuri, deoarece riscau să conducă la colectarea informațiilor personale detaliate în afara contextului imediat al investigării unei infracțiuni concrete. În plus, reclamanții consideră că garanțiile procedurale împotriva utilizărilor neadecvate sau abuzive ale acestor informații sunt insuficiente. Fișierele din calculatorul național al poliției erau accesibile nu doar poliției, dar și altor cincizeci și șase de structuri externe, printre care erau instituții publice și servicii administrative, grupuri private, cum ar fi British Telecom sau asociația asigurătorilor britanici și chiar unii patroni. Mai mult decât atât, acest calculator era conectat la sistemul de informare Schengen, care funcționa la nivel european. Prin urmare, cauza lor implica o ingerință foarte gravă și discutabilă în dreptul la respectarea vieții lor private, după cum demonstrează dezbaterile publice la acest subiect și controversile care se desfășoară în Marea Britanie. Contrar afirmației Guvernului, problema stocării acestor elemente a provocat îngrijorări serioase, iar Statul nu dispune de o marjă de apreciere strictă în acest domeniu.

88. În opinia reclamanților, stocarea pe o durată nelimitată a amprentelor digitale, mostrelor celulare și profilurilor ADN ale persoanelor necondamnate nu poate fi considerată ca “necesară într-o societate democratică” în scopul prevenirii faptelor penale. Mai ales, nu exista nicio justificare pentru păstrarea mostrelor celulare după extragerea profilurilor ADN. Cu atât mai mult, nu a fost demonstrată în mod convingător, eficiența stocării profilurilor deoarece Guvernul nu a demonstrat că numărul mare al coincidențelor ADN a condus la condamnarea infractorilor. De asemenea, în majoritatea exemplelor invocate de Guvern, nu păstrarea înregistrărilor a contribuit la faptul ca urmărirea să se încheie cu condamnări, și în alte cazuri urmărirea ar fi putut fi la fel de reușită chiar dacă stocarea elementelor în cauză ar fi fost mai limitată în timp și amploare.

89. În continuare, reclamanții susțin că stocarea elementelor litigioase a fost disproporționată, deoarece a fost aplicată într-o modalitate nediferențiată, fără limitarea duratei de păstrare, indiferent de natura infracțiunilor și situația persoanelor vizate. În afară de aceasta, decizia de a

păstra sau nu elementele în cauză nu a fost luată și nici controlată de vreun organ independent, iar regimul de stocare nu a fost compatibil cu direcțiile definite de Consiliul Europei în acest domeniu. În fine, stocarea înregistrărilor crea suspiciuni față de persoane care fuseseră achitate sau scoase de sub urmărire, deoarece lăsa să se înțeleagă că acestea nu ar fi fost absolut nevinovate.

(b) Guvernul

90. Guvernul consideră că orice amestec ca rezultat al stocării amprentelor digitale, a mostrelor celulare și a profilurilor ADN a fost justificat în temeiul celui de-al doilea alineat al articolului 8. În primul rând, el era prevăzut de lege, mai exact de articolul 64 al legii din 1984, care prevedea, în mod detaliat, împuternicirile și restricțiile în materie de prelevare a amprentelor digitale și a mostrelor și indica clar că aceste elemente sunt stocate de către autorități indiferent de rezultatul procedurii pentru care ele au fost prelevate. Oricum, exercitarea puterii discreționare de a stoca amprente digitale și mostre era supusă principiilor juridice obișnuite care reglementează exercitarea puterii discreționare și controlul jurisdicțional.

91. Guvernul a declarat că ingerința a fost necesară și proporțională cu scopurile legitime care constituie apărarea ordinii publice și prevenirea faptelor penale și/sau protecția drepturilor și libertăților altora. Era vital, pentru societate în general, ca serviciile responsabile de aplicarea legislației să poată beneficia în măsură maximală de posibilitățile oferite de tehnologiile moderne și de criminalistică în cadrul prevenirii și detectării faptelor penale și investigării acestor infracțiuni. Guvernul afirmă, exemplificând prin statistici, că elementele stocate sunt de valoare inestimabilă în combaterea criminalității și a terorismului și pentru căutarea infractorilor. El consideră că avantajele de care beneficiază sistemul justiției penale ca rezultat al stocării acestora sunt imense, deoarece elementele în cauză, în opinia lui, permit nu doar de a găsi infractorii, dar și de a dezvinovăți persoanele inocente, și de a preveni și a corecta erorile judiciare.

92. La 30 septembrie 2005, baza națională de date ADN conținea 181 000 de profiluri ADN ale indivizilor care aveau dreptul să solicite ștergerea acestor date înaintea adoptării amendamentelor din 2001. Ulterior, 8 251 dintre aceste profiluri au fost identificate cu mostrele colectate la locurile de comitere a 13 079 de infracțiuni, printre care 109 omoruri, 55 tentative de omor, 116 violuri, 67 de infracțiuni cu caracter sexual, 105 furturi calificate și 126 de cazuri de trafic de droguri.

93. De asemenea, Guvernul a prezentat spre exemplu 18 dosare în care utilizarea elementelor ADN a permis efectuarea de anchete și urmăriri care au rezultat cu condamnarea infractorilor. În zece dintre ele, profilurile ADN ale suspectilor au coincis cu mostrele prelevate anterior la locurile

infracțiunilor care nu aveau nicio legătură cu cele de comiterea cărora erau bănuți și păstrate în baza de date, ceea ce a permis de a condamna autorii acestor infracțiuni. Într-un alt dosar, doi suspecti arestați pentru viol au putut fi excluși din vizorul anchetei, deoarece profilul lor ADN nu a coincis cu mostrele colectate. În alte două cauze, stocarea profilurilor ADN ale persoanelor recunoscute vinovate de anumite infracțiuni minore (încălcarea ordinii publice și furt) au permis stabilirea participării acestora la alte infracțiuni comise mai târziu. Într-o cauză, stocarea profilului ADN al unui suspect de comiterea unei încălcări a legislației cu privire la imigrare a facilitat extrădarea ulterioară a acestui către Marea Britanie. Persoana respectivă a fost identificată de către una dintre victimele sale ca fiind autorul unui viol și al unui omor. În alte patru cauze, doar după doi ani de la comiterea faptelor s-a dovedit că profilurile ADN ale patru persoane bănuite de infracțiuni (deținerea armelor de luptă, încălcarea ordinii publice și agresiune), dar necondamnate, au coincis cu mostrele colectate de la victimele violului.

94. Guvernul afirmă că stocarea amprentelor digitale, a mostrelor celulare și a profilurilor ADN ale reclamanților nu poate fi considerată excesivă, aceste elemente fiind păstrate în scopuri exacte indicate în lege, în siguranță deplină și respectând garanțiile prevăzute. Stocarea nu a fost motivată de vreo bănuială cât de mică că reclamanții ar fi participat la vreo infracțiune sau ar fi avut vreo intenție de a comite infracțiuni, și ea cu atât mai mult nu a avut nicio legătură cu datele referitoare la presupusele infracțiuni investigate anterior. Datele au fost stocate deoarece ele deja se aflau legal în posesia poliției și ar fi putut contribui pe viitor la prevenirea și detectarea infracțiunilor în general datorită extinderii bazei de date. O asemenea conservare a datelor nu provoacă nicio stigmatizare și nu antrenează nicio consecință practică pentru reclamanți, cu excepția cazurilor în care elementele păstrate ar corespunde profilurilor extrase din mostrele colectate la locurile infracțiunilor. Prin urmare, echilibrul între drepturile individului și interesul general al comunității a fost păstrat în limitele marjei de apreciere a Statului.

2. Aprecierea Curții

(a) Prevăzută de lege

95. Curtea reamintește jurisprudența sa constantă în care formularea “prevăzută de lege” înseamnă că măsura contestată trebuie să aibă o bază în dreptul intern și să fie compatibilă cu statul de drept, după cum este în mod expres menționat în preambulul Convenției și inerent obiectului și scopului articolului 8. Legea trebuie să fie, prin urmare, suficient de accesibilă și previzibilă, altfel spus, să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite individului – care poate solicita, după caz, o consultare a specialistului – să-și corecteze conduita. Pentru ca dreptul intern să

corespundă acestor cerințe, el trebuie să asigure o protecție juridică adecvată împotriva arbitrarului și, respectiv, să indice suficient de clar marja de apreciere oferită autorităților competente și modalitatea de exercitare a acesteia (a se vedea *Malone c. Marii Britanii*, 2 august 1984, §§ 66-68, Seria A nr. 82; *Rotaru c. României* [MC], nr. 28341/95, § 55, ECHR 2000-V; și *Amann* citată mai sus, § 56).

96. Nivelul de precizie a legislației interne – care oricum nu poate prevedea orice eventualitate – depinde în mare măsură de conținutul textului în cauză, domeniul pe care trebuie să-l acopere, precum și numărul și statutul celor cărora li se adresează (*Hasan și Chaush c. Bulgariei* [GC], nr. 30985/96, § 84, ECHR 2000-XI, și referințele următoare).

97. Curtea notează că, în temeiul articolului 64 al legii din 1984, amprente digitale și mostre prelevate de la o persoană în legătură cu investigarea unei infracțiuni pot fi păstrate după ce și-au îndeplinit scopul pentru care au fost colectate (a se vedea alineatul 27 de mai sus). Curtea este de acord cu Guvernul că păstrarea amprentelor digitale, a mostrelor biologice și a profilurilor genetice ale reclamantilor au avut un temei legal clar în dreptul intern. Există, de asemenea, dovezi precise că, în afară de unele circumstanțe excepționale, aceste înregistrări de obicei sunt păstrate. Faptul că comisarii de poliție au puterea de a le distruge în cazuri excepționale nu face ca legea să fie insuficient de sigură din punctul de vedere al Convenției.

98. În ceea ce privește condițiile și modalitățile de stocare și de utilizare a acestor informații cu caracter personal, articolul 64 este mai puțin precis. Acesta prevede că mostrele și amprente digitale stocate nu trebuie să fie utilizate de către orice persoană, cu excepția scopurilor legate de prevenirea sau detectarea infracțiunilor, investigarea unei infracțiuni sau desfășurarea unei urmăriri penale.

99. Curtea este de acord cu reclamantul că cel puțin unul dintre aceste obiective este formulat în termeni destul de generali și poate conduce la o interpretare foarte largă. Aceasta reamintește că, în acest context, ca și în cel al interceptării convorbirilor telefonice, al urmăririi sub acoperire și al colectării secrete de informații, este esențial de a stabili reguli clare și detaliate care ar reglementa domeniul de aplicare și implementarea măsurilor și ar impune exigențe minime privind, printre altele, durata, stocarea, utilizarea, accesul părților terțe, procedurile destinate conservării integrității și confidențialității datelor și distrugerea acestora, astfel încât justițiabilii să dispună de garanții suficiente împotriva riscului de abuz și arbitrar (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kruslin c. Franței*, 24 aprilie 1990, §§ 33 și 35, Seria A nr. 176-A; *Rotaru*, citată mai sus, § 57-59; *Weber și Saravia c. Germaniei* (dec.), nr. 54934/00, ECHR 2006-...; *Asociația pentru Integrare Europeană și Drepturile Omului și Ekimdzhiev c. Bulgariei*, nr. 62540/00, §§ 75-77, 28 iunie 2007; *Liberty și alții c. Marii Britanii*, nr. 58243/00, § 62-63, 1 iulie 2008). Totuși, Curtea observă că aceste aspecte în

speță sunt strâns legate de problema mai largă a necesității ingerinței într-o societate democratică. Având în vedere analiza oferită în alineatele 105-126 de mai sus, Curtea nu consideră necesar de a examina dacă formularea articolului 64 respectă exigențele de „calitate a legii”, în sensul articolului 8 § 2 din Convenție.

(b) Scopul legitim

100. Curtea este de acord cu Guvernul că stocarea informațiilor referitoare la amprente digitale și ADN vizează un scop legitim: detectarea și, prin urmare, prevenirea faptelor penale. Dacă prelevarea inițială este destinată să facă legătură între o persoană dată și o infracțiune concretă pe care se presupune că ar fi comis-o, atunci stocarea datelor urmărește un scop mai larg, cel de a contribui la identificarea viitorilor delincvenți.

(c) Necesară într-o societate democratică

(i) Principii generale

101. O ingerință este considerată ca fiind “necesară într-o societate democratică” pentru atingerea unui scop legitim dacă răspunde unei “nevoi sociale imperioase” și, în special, dacă este proporțională cu scopul legal urmărit și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru justificarea ei sunt “pertinente și suficiente”. Deși este de competența autorităților naționale să se pronunțe asupra îndeplinirii tuturor acestor condiții, responsabilitatea Curții este de a decide întrebarea finală privind necesitatea ingerinței în conformitate cu exigențele Convenției (*Coster c. Marii Britanii* [MC], nr. 24876/94, § 104, 18 ianuarie 2001, și referințele următoare).

102. În această privință, autoritățile naționale competente beneficiază de o marjă de apreciere. Domeniul de aplicare a acestei marje este variabil și depinde de o serie de factori, printre care natura dreptului în cauză garantat de Convenție, importanța sa pentru persoana vizată, natura ingerinței și scopul urmărit de aceasta. Marja tinde să fie cu atât mai restrânsă cu cât dreptul în cauză este mai important pentru garantarea beneficiilor efective de către individ de drepturile fundamentale sau “intime” care îi sunt recunoscute (a se vedea *Connors c. Marii Britanii*, nr. 66746/01, § 82, 27 mai 2004, și referințele următoare). În cazul în care este implicat un aspect de o importanță deosebită al existenței sau identității individului, marja lăsată la discreția statului este limitată (a se vedea *Evans c. Marii Britanii* [MC], nr. 6339/05, § 77, ECHR 2007-...). În schimb, atunci când nu există un consens între statele membre ale Consiliului Europei, fie asupra importanței interesului implicat, fie asupra modalităților optime de a-l proteja, marja de apreciere este mai largă (a se vedea *Dickson c. Marii Britanii* [GC], nr. 44362/04, § 78, ECHR 2007-...).

103. Protecția datelor cu caracter personal are un rol fundamental în exercitarea dreptului la respectarea vieții private și de familie, consacrat în

articolul 8 al Convenției. Legislația națională trebuie deci să ofere garanții adecvate pentru a preveni orice utilizare a datelor cu caracter personal, care ar fi incompatibilă cu garanțiile prevăzute în prezentul articol (a se vedea, *mutatis mutandis*, Z., citată mai sus, § 95). Necesitatea garanțiilor de acest fel este și mai evidentă atunci când vine vorba de protecția datelor cu caracter personal care constituie obiectul prelucrării automate, în special atunci când aceste date sunt folosite în scopuri polițienești. Legislația națională ar trebui să se asigure că aceste date sunt pertinente și nu sunt excesive în raport cu scopurile pentru care sunt înregistrate, și că ele sunt păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor vizate o perioadă nu mai lungă decât este necesar pentru scopurile pentru care acestea sunt înregistrate (a se vedea Articolul 5 din Convenția cu privire la protecția datelor și preambulul la aceasta și principiul 7 din Recomandarea R(87)15 a Comitetului de Miniștri privind reglementarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc). Dreptul intern trebuie să ofere, de asemenea, garanții adecvate, că datele cu caracter personal care au fost înregistrate au fost protejate în mod eficient împotriva utilizării necorespunzătoare și abuzului (a se vedea în special articolul 7 al Convenției cu privire la protecția datelor). Considerentele de mai sus se aplică mai ales atunci când implică protecția unor categorii specifice de date sensibile (articolul 6 din Convenția cu privire la protecția datelor), mai ales datele ADN care, în măsura în care conțin patrimoniul genetic al persoanei, au o importanță deosebită atât pentru această persoană, cât și pentru familia sa (Recomandarea R (92) 1 a Comitetului de Miniștri privind utilizarea analizelor ADN în cadrul sistemului justiției penale).

104. Interesul persoanelor în cauză și a întregii comunități în protejarea datelor cu caracter personal, inclusiv a datelor privind amprentele digitale și ADN-ul, poate fi compensat de interesul legitim în prevenirea criminalității (a se vedea articolul 9 al Convenției cu privire la protecția datelor). Cu toate acestea, având în vedere caracterul intrinsec privat al acestor informații, Curtea trebuie să efectueze o revizuire aprofundată cu privire la orice acțiune întreprinsă de către un stat, pentru a permite conservarea și utilizarea lor de către autorități, fără consimțământul persoanei vizate (a se vedea, *mutatis mutandis*, Z. citată mai sus, § 96).

(ii) *Aplicarea acestor principii în cazul speței*

105. Curtea consideră incontestabil faptul că lupta împotriva criminalității, în special împotriva criminalității organizate și a terorismului, care este una dintre provocările cu care se confruntă în prezent societățile europene, depinde într-o mare măsură de utilizarea tehnicilor moderne științifice de investigare și de identificare. Consiliul Europei a recunoscut că deja de cincisprezece ani, tehnicile de analiză a ADN-ului își demonstrează avantajele pentru sistemul de justiție penală (a se vedea Recomandarea R(92)1 a Comitetului de Miniștri, alineatele 43-44 de mai sus).

Este incontestabil faptul că de atunci Statele membre au realizat progrese rapide și substanțiale în utilizarea datelor ADN pentru stabilirea nevinovăției sau vinovăției.

106. Cu toate acestea, recunoscând importanța unor astfel de informații în depistarea infracțiunilor, Curtea trebuie să delimiteze domeniul de aplicare al examinării sale. Întrebarea nu este dacă reținerea amprentelor digitale, a mostrelor celulare și a profilurilor ADN-ului poate, în general, să fie considerată ca justificată în temeiul Convenției. Singura problemă care urmează să fie luată în considerare de către Curte este dacă păstrarea amprentelor digitale și a datelor ADN ale reclamantilor, care au fost suspectați de comiterea anumitor infracțiuni, dar nu au fost condamnați, a fost justificată în temeiul articolului 8, alineatul 2 din Convenție .

107. Curtea va examina acest aspect, ținând cont în mod corespunzător de instrumentele relevante ale Consiliului Europei și de legislația și practica în vigoare în celelalte State Contractante. Principiile de bază ale protecției datelor impun ca păstrarea datelor să fie proporțională în raport cu scopul colectării și insistă pe perioade limitate de stocare (a se vedea alineatele 41-44 de mai sus). Aceste principii par să fi fost aplicate în mod consecvent de către Statele Contractante în sectorul poliției, în conformitate cu Convenția privind protecția datelor și Recomandările ulterioare ale Comitetului de Miniștri (a se vedea alineatele 45-49 de mai sus).

108. Cât privește în special mostrele celulare, majoritatea Statelor Contractante autorizează prelevarea lor în cadrul procedurilor penale doar de la persoanele bănuite de a fi comis infracțiuni de o anumită gravitate. În majoritatea Statelor Contractante care dispun de baze de date ADN, mostrele și profilurile genetice care sunt extrase trebuie să fie distruse sau, respectiv, șterse fie imediat, fie într-un anumit termen după achitare sau încetarea urmăririlor. Unele State Contractante permit un număr limitat de excepții de la acest principiu (alineatele 47-48 de mai sus).

109. Situația actuală din Scoția, care este o parte din Marea Britanie, este deosebit de semnificativă în această privință. După cum a fost menționat anterior (alineatul 36), Parlamentul scoțian a autorizat stocarea AND-urilor persoanelor necondamnate doar pentru adulții acuzați de infracțiuni violente sau infracțiuni de natură sexuală și, chiar și în aceste cazuri, doar pe o perioadă de trei ani, cu posibilitatea de a păstra aceste elemente încă doi ani cu acordul unui *sheriff*.

110. Această situație este în concordanță cu Recomandarea R (92) 1 a Comitetului de Miniștri, care subliniază necesitatea de a face distincție între diferite tipuri de cauze și de a pune în aplicare perioade de stocare strict definite, chiar și în cazurile cele mai grave (alineatele 43-44 de mai sus). În acest context, Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord sunt singurele jurisdicții din cadrul Consiliului Europei care autorizează stocarea nelimitată a amprentelor digitale, a mostrelor și a profilurilor ADN a

oricărei persoane care este bănuită de comiterea unei infracțiuni înregistrate în dosarele poliției, indiferent de vârsta acesteia.

111. Guvernul insistă asupra faptului că Marea Britanie este în avangarda dezvoltării de utilizare a mostrelor ADN în vederea detectării infracțiunilor și că alte State nu au atins performanțe similare în ceea ce privește dimensiunea și resursele bazelor de date ADN. Potrivit acestuia, analiza comparativă a legislației și a practicii în vigoare în alte state este, prin urmare, de o valoare limitată.

112. Cu toate acestea, Curtea nu poate ignora faptul că, în pofida posibilelor beneficii ale extinderii maxime a bazei de date ADN, alte State contractante au convenit să stabilească limite privind stocarea și utilizarea unor astfel de date, în scopul de a obține un echilibru corect cu interesele concurente ale păstrării respectului pentru viața privată. Curtea menționează că protecția acordată de articolul 8 al Convenției ar fi inacceptabil diminuată dacă utilizarea tehnologiilor științifice moderne în sistemul justiției penale era autorizată cu orice preț și fără echilibrarea atentă a potențialelor beneficii ale utilizării acestor tehnologii la scară largă, pe de o parte, și a intereselor esențiale axate pe protecția vieții private, pe de altă parte. În opinia Curții, consensul puternic care există, în această privință, în cadrul Statelor Contractante are o importanță considerabilă și reduce marja de apreciere de care dispune Statul pârât atunci când trebuie să stabilească limitele permise ale ingerinței în viața privată în acest domeniu. Curtea consideră că orice Stat care revendică un rol de avangardă în evoluția noilor tehnologii este în special responsabil pentru stabilirea echilibrului corect în această privință.

113. În prezenta speță, amprente digitale și mostre celulare ale reclamantului au fost prelevate, și profilurile ADN au fost obținute în cadrul procedurilor penale pentru tentativă de jaf, în cazul primului reclamant, și pentru hărțuirea partenerei, în cazul celui de-al doilea. Datele au fost stocate în temeiul unei legi care autoriza conservarea lor pe un termen nelimitat, în pofida achitării primului reclamant și încetării urmăririi penale împotriva celui de-al doilea reclamant.

114. Curtea trebuie să examineze dacă conservarea permanentă a amprentelor digitale și a datelor ADN ale oricărei persoane bănuite, dar necondamnate a fost întemeiată pe motive pertinente și suficiente.

115. Deși puterea de a păstra amprente digitale, mostre celulare și profilurile ADN ale persoanelor necondamnate există în Anglia și în Țara Galilor doar din 2001, Guvernul consideră că a demonstrat că păstrarea acestor elemente este indispensabilă în contextul combaterii criminalității. Desigur, dovezile statistice și de altă natură prezentate Camerei Lorzilor și incluse în materialele prezentate Curții de către Guvern (alineatul 92 de mai sus) par a fi impresionante, în măsura în care acestea indică faptul că profilurile ADN care anterior ar fi fost distruse, au avut legătură cu urmele găsite la locul infracțiunii într-un număr mare de cazuri.

116. Reclamanții afirmă totuși, că aceste statistici induc în eroare, opinie susținută în raportul Nuffield. Este adevărat, după cum au subliniat reclamanții, că cifrele nu arată nici măsura în care această “legătură” cu locul infracțiunii a dus la condamnări ale persoanelor vizate, nici numărul condamnărilor care au fost condiționate de păstrarea mostrelor persoanelor necondamnate. Cu atât mai mult nu demonstrează că rata mare de coincidență cu urmele de la locul infracțiunii a fost posibilă datorită conservării nelimitate a elementelor ADN ale tuturor categoriilor de persoane. În același timp, în majoritatea cazurilor specifice citate de Guvern (alineatul 93 de mai sus), datele ADN obținute în urma prelevărilor efectuate de la suspecți au condus doar la stabilirea coincidențelor cu mostrele anterioare de la locul infracțiunii păstrate în baza de date. Cu toate acestea, astfel de coincidențe ar fi fost stabilite chiar și în absența sistemului actual, care permite păstrarea pe durată nedeterminată a datelor ADN ale tuturor persoanelor bănuite, dar necondamnate.

117. Observând că nici statisticile, nici exemplele oferite de către Guvern nu permiteau ele însele să demonstreze că identificarea și urmărirea cu succes a autorilor infracțiunilor era imposibilă fără stocarea permanentă și nediferențiată a amprentelor digitale și a datelor ADN ale tuturor persoanelor aflate într-o situație similară cu cea a reclamanților, Curtea admite că extinderea bazei de date a contribuit la detectarea și la prevenirea faptelor penale.

118. Cu toate acestea, rămâne întrebarea de a stabili dacă o asemenea stocare este proporțională și reflectă echilibrul corect între interesele publice și private concurente.

119. În această privință, Curtea este uimită de caracterul general și nediferențiat al puterii de păstrare în vigoare în Anglia și Țara Galilor. Datele în cauză pot fi stocate indiferent de natura și gravitatea infracțiunilor de care era bănuită inițial persoana și indiferent de vârsta sa; amprente digitale și mostrele biologice pot fi prelevate – apoi stocate – de la orice persoană, oricare ar fi vârsta sa, arestată în legătură cu o infracțiune înregistrată în dosarele poliției, având în vedere că și infracțiuni minore sau infracțiunile care nu sunt pedepsite cu închisoarea conduc la o asemenea înregistrare. Păstrarea nu este limitată în timp, materialele sunt stocate nedefinit, indiferent de natura sau gravitatea infracțiunii de care persoana a fost suspectată. În plus, există puține posibilități pentru ca un individ achitat să obțină ștergerea datelor din baza națională sau distrugerea mostrelor (alineatul 35 de mai sus); în special, legislatorul nu a prevăzut exercitarea unui control independent al justificării păstrării în baza unor criterii exacte, cum ar fi gravitatea infracțiunii, arestările anterioare, puterea suspiciunii împotriva persoanei sau orice alte circumstanțe.

120. Curtea recunoaște că nivelul ingerinței în dreptul reclamanților la respectarea vieții private poate fi diferit pentru fiecare dintre cele trei categorii de date cu caracter personal stocate. Păstrarea mostrelor celulare

este deosebit de deranjantă, având în vedere multitudinea de informații genetice și referitoare la sănătate pe care le conțin. Cu toate acestea, un regim de stocare atât de nediferențiat și necondiționat de tipul celui în cauză impune efectuarea unei examinări riguroase, fără a ține cont de aceste diferențe.

121. Guvernul susține că stocarea poate avea un impact direct sau semnificativ asupra reclamanților doar în cazul în care coincidențele cu baza de date ar dezvălui în viitor implicarea lor în infracțiuni. Curtea nu poate fi de acord cu acest argument. Aceasta reafirmă faptul că simpla înregistrare sau stocare a datelor cu caracter personal de către autoritățile publice, oricare a fost modalitatea în care acestea au fost obținute, trebuie să fie considerată ca având consecințe directe asupra vieții private a individului vizat, indiferent de faptul dacă acestea sunt sau nu sunt utilizate ulterior (a se vedea alineatul 67 de mai sus).

122. O importanță deosebită în cazul speței o are riscul de stigmatizare, care rezultă din faptul că persoanele aflate în situația reclamanților, care nu au fost recunoscute vinovate de nicio infracțiune și au dreptul la prezumția de nevinovăție, sunt tratate în același mod ca și persoanele condamnate. În această privință, Curtea trebuie să aibă în vedere faptul că dreptul fiecărei persoane în temeiul Convenției de a fi prezumată nevinovată include regula generală potrivit căreia după achitarea sa nu poate fi exprimată nicio suspiciune cu privire la nevinovăția acuzatului (a se vedea *Asan Rushiti c. Austriei*, nr. 28389/95, § 31, 21 martie 2000, și următoarele referințe). Desigur, stocarea datelor nu poate fi comparată cu exprimarea bănuielilor. Cu toate acestea, percepția reclamanților că nu sunt tratați ca nevinovați este accentuată de faptul că datele lor sunt păstrate pe termen nedefinit ca și cele ale persoanelor condamnate, pe când datele relative la persoanele care niciodată nu au fost bănuite de o infracțiune trebuie să fie distruse.

123. Guvernul susține că puterea de stocare se aplică în totalitate amprentelor digitale și mostrelor biologice prelevate de la persoană în cadrul investigării unei infracțiuni și nu depinde de nevinovăția sau vinovăția acesteia. În plus, amprente digitale și probele au fost prelevate legal și păstrarea lor nu are nicio legătură cu faptul că ei inițial au fost bănuți de comiterea unei infracțiuni, singurul motiv pentru păstrarea lor fiind extinderea și, prin urmare, utilizarea bazei de date în identificarea infractorilor în viitor. Cu toate acestea, Curtea consideră că acest argument este puțin compatibil cu obligația, prevăzută în articolul 64 § 3 al legii din 1984, de a distruge, la cererea persoanelor, amprente digitale și mostrele acestora care au fost prezentate în mod voluntar, în pofida faptului că aceste mostre sunt valoroase pentru extinderea și utilizarea bazei de date. Guvernul ar trebui să prezinte motive serioase în fața Curții pentru ca aceasta să poată considera ca fiind justificată o asemenea diferență de tratament între datele personale ale reclamanților și cele ale altor persoane necondamnate.

124. Curtea mai consideră că stocarea datelor relative la persoane necondamnate poate fi deosebit de prejudiciabilă în cazul minorilor, cum este primul reclamant, din cauza situației lor speciale și a importanței dezvoltării și integrării lor în societate. Curtea a subliniat deja, bazându-se pe dispozițiile articolului 40 din Convenția Națiunilor Unite din 1989 cu privire la drepturile copilului, locul special al tinerilor în sistemul justiției penale și necesitatea de proteja viața privată a acestora în cadrul procedurilor penale (a se vedea *T. c. Marii Britanii* [MC], nr. 24724/94, §§ 75 și 85, 16 decembrie 1999). De asemenea, Curtea consideră că ar trebui acordată o atenție deosebită protecției minorilor împotriva oricărui prejudiciu care ar putea rezulta din păstrarea de către autorități, după achitare, a datelor personale care îi vizează. Curtea împărtășește opinia exprimată de *Nuffield Council* în ceea ce privește impactul stocării nelimitate a mostrelor și profilurilor ADN asupra tinerilor și ia în considerare îngrijorările acestei organizații referitoare la politicile care au condus la reprezentarea excesivă în baza de date a minorilor și a membrilor minorităților etnice, care nu au fost condamnați pentru vreo infracțiune (a se vedea, alineatele 38-40 de mai sus).

125. În concluzie, Curtea consideră că acest caracter general și nediferențiat al puterii de stocare a amprentelor digitale, mostrelor biologice și profilurilor ADN ale persoanelor bănuite de comiterea infracțiunilor dar necondamnate, așa cum a fost aplicat față de reclamanți în cazul speței, nu exprimă echilibrul corect între interesele publice și private concurente puse în joc, și că Statul pârât a depășit orice marjă de apreciere admisă în această privință. Prin urmare, stocarea litigioasă constituie un amestec neproportional în dreptul reclamanților la respectarea vieții private și nu poate fi considerat ca fiind necesar într-o societate democratică. Această concluzie face inutilă examinarea de către Curte a criticilor formulate de reclamanți față de unele puncte concrete ale regimului de stocare a datelor litigioase, cum ar fi accesul, prea larg în opinia lor, la aceste date și protecția, insuficientă după părerea lor, oferită împotriva utilizării necorespunzătoare sau abuzive a acestor date.

126. În consecință, în prezenta cauză a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 14 COMBINAT CU ARTICOLUL 8 DIN CONVENȚIE

127. Reclamanții pretind că au fost supuși unui tratament discriminator în raport cu alte persoane aflate într-o situația similară, mai exact cu persoanele necondamnate ale căror mostre, în temeiul legislației, întotdeauna trebuie să fie distruse. Acest tratament derivă din statutul lor și intră sub incidența articolului 14, care întotdeauna a fost interpretat în mod flexibil. Pentru aceste motive, expuse în conformitate cu articolul 8, nu a

existat nicio justificare rezonabilă și obiectivă pentru acest tratament, el nu a vizat niciun scop legitim și nu a avut un raport rezonabil de proporționalitate cu scopul pretins de prevenire a infracțiunilor, în special în ceea ce privește mostrele, care nu au jucat niciun rol în detectarea sau prevenirea infracțiunilor penale. Păstrarea elementelor referitoare la persoanele care ar trebui să fie presupuse nevinovate, a condus la o diferență de tratament totalmente nejustificată și prejudiciabilă.

128. Guvernul susține, la rândul său, că articolul 14 nu este aplicabil, deoarece nu a avut loc implicarea articolului 8. Acesta a adăugat că, chiar dacă articolul 14 ar fi aplicabil, nu ar exista nicio diferență de tratament, toate persoanele aflate într-o situație similară cu cea a reclamanților fiind tratați în același mod și reclamanții nu pot fi comparați cu indivizii de la care poliția nu a prelevat mostre sau cu cei care s-au oferit voluntar să se prezinte pentru o asemenea prelevare. În orice caz, diferența de tratament pretinsă de reclamanți nu s-a bazat pe un “statut” sau pe o caracteristică personală, dar pe un fapt istoric. Chiar dacă a existat o diferență de tratament, aceasta a fost justificată în mod obiectiv și în cadrul marjei de apreciere a Statului.

129. Curtea se referă la concluzia de mai sus, conform căreia stocarea amprentelor digitale, a mostrelor celulare și a profilurilor ADN ale reclamanților a antrenat încălcarea articolului 8 din Convenție. În contextul raționamentului care a condus la această concluzie, Curtea consideră că nu este necesar de a examina separat plângerea reclamanților în temeiul articolului 14 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

130. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

131. Reclamanții au solicitat Curții să le acorde o reparație echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și pentru costuri și cheltuieli.

A. Prejudiciul moral

132. Fiecare dintre reclamanți au pretins câte 5 000 lire sterline (GBP) pentru prejudiciul moral din cauza anxietății provocate de faptul de a ști că informațiile intime despre fiecare dintre ei au fost stocate, într-un mod nejustificat de către Stat și din cauza anxietății și a stresului provocate de necesitatea de a iniția proceduri judiciare în acest sens.

133. Guvernul, referindu-se la jurisprudența Curții (în special, *Amann*, citată mai sus), susține că stabilirea încălcării constituie în sine o reparație suficientă pentru ambii reclamanți și a constatat o diferență între prezenta cauză și cea în care Curtea a decis că a existat o încălcare din cauza utilizării sau dezvăluirii datelor cu caracter personal (a se vedea, în special *Rotaru*, citată mai sus).

134. Curtea reamintește că ea a stabilit că stocarea amprentelor digitale și a datelor ADN ale reclamanților încalcă drepturile acestora în temeiul articolului 8 din Convenție. În conformitate cu articolul 46 din Convenție, Statul pârât este obligat să pună în aplicare, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, măsuri adecvate cu caracter general și/sau individual pentru a-și îndeplini obligația de a garanta reclamanților și altor persoane aflate în situație similară, dreptul la respectarea vieții private (a se vedea, *Scozzari și Giunta c. Italiei* [MC], nr. 39221/98 și 41963/98, § 249, ECHR 2000-VIII, și *Christine Goodwin c. Marii Britanii* [MC], nr. 28957/95, § 120, ECHR 2002-VI). În aceste circumstanțe, Curtea este de părere că stabilirea încălcării, și consecințele care vor rezulta în viitor, poate fi considerată ca reprezentând reparația echitabilă suficientă în acest sens. Astfel, Curtea respinge cererea reclamanților pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

135. De asemenea, reclamanții au solicitat Curții să le acorde 52 066,25 GBP pentru costurile și cheltuielile suportate în fața Curții și au anexat la cerere documentele justificative detaliate. Această sumă include cheltuielile *solicitor-ului* (15 083,12 GBP) și onorariile celor trei avocați (21 267,50 GBP, 2 937,50 GBP și 12 778,13 GBP respectiv). Tarifele pe oră percepute de avocați au fost următoarele: 140 GBP pentru *solicitor* (crescut la 183 GBP începând cu iunie 2007) și 150 GBP, 250 GBP și 125 GBP respectiv pentru ceilalți trei avocați.

136. Guvernul a calificat cererea reclamanților ca fiind cu totul nerezonabilă. În opinia acestuia, tarifele practicate de avocați sunt excesive și ar trebui să fie reduse cu o treime. De asemenea, acesta susține că nu este necesar de a achita serviciile celui de-al patrulea avocat, desemnat la o etapă avansată a procedurii și a afirmat că această numire a condus la dublarea lucrului. Guvernul a concluzionat că suma acordată ar trebui să fie limitată la 15 000 GBP și, în orice caz, să nu depășească 20 000 GBP.

137. Curtea reamintește că, în temeiul articolului 41 din Convenție, pentru a fi rambursate costurile, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost suportate efectiv, au fost necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, printre altele, *Roche c. Marii Britanii* [MC], nr. 32555/96, § 182, ECHR 2005-X).

138. Pe de o parte, prezenta cauză este destul de complexă deoarece a necesitat să fie examinată de o Cameră, apoi de Marea Cameră, inclusiv o

serie de observații și o audiere. De asemenea, cauza a abordat aspecte juridice importante și întrebări de principiu care au implicat multă muncă. A fost necesară, în special, examinarea aprofundată a problemei privind păstrarea amprentelor digitale, a mostrelor biologice și a profilurilor ADN în Marea Britanie – care se află acum în discuție – și efectuarea unui studiu comparativ global al legislației și practicii în alte State contractante, precum și a textelor și documentelor pertinente ale Consiliului Europei.

139. Pe de altă parte, Curtea consideră că suma globală de 52 066,25 GBP pretinsă de reclamânți este excesivă. Aceasta este de acord cu Guvernul că numirea celui de-al patrulea avocat la o etapă avansată a procedurii a condus la anumite dublări ale activităților.

140. Efectuând o evaluare în mod echitabil și în lumina practicii sale în alte cazuri similare, Curtea acordă suma de 42 000 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli, fără suma de 2 613,07 EUR deja plătită de Consiliul Europei în calitate de asistență judiciară.

C. Penalități

141. Curtea consideră că este rezonabil ca penalitățile de întârziere să fie calculate în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Hotărăște* că avut loc încălcarea articolului 8 din Convenție;
2. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat plângerea în temeiul articolului 14 din Convenție;
3. *Hotărăște* că constatarea unei încălcări constituie în sine o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral suportat de reclamânți;
4. *Hotărăște*
 - (a) ca Statul pârât să plătească reclamânților, în termen de trei luni, 42 000 EUR (patruzeci și două mii de euro) (inclusiv eventuala taxă pe valoarea adăugată datorată de reclamânți) pentru costuri și cheltuieli, care să fie convertiți în lire sterline conform ratei aplicabile la data reglementării, fără suma de 2 613,07 EUR deja plătită în calitate de asistență judiciară;
 - (b) ca, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la reglementare, să fie plătită o dobândă simplă la sumele de mai sus egală

cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limbile franceză și engleză și pronunțată în cadrul unei ședințe publice, la Palatul Drepturilor Omului din Strasbourg, la 4 decembrie 2008.

Michael O'Boyle
Grefier adjunt

Jean-Paul Costa
Președinte

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme.

Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.